

**PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU DARBĪBAS
UN PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU ĪSTENOŠANAS
KVALITĀTES NOVĒRTĒŠANAS REZULTĀTI
AR EKSPERTU KOMISIJU
2011. – 2012.GADS**

Saturs

1. Ievads	3
2. Pamatinformācija par akreditāciju	4
3. Akreditācijas rezultāti: 2011. - 2012.gads	4
4. Akreditācijas ar ekspertu komisiju	5
5. Profesionālās izglītības iestāžu akreditācijas	9
6. Profesionālās izglītības iestāžu akreditācijas profesionālās pilnveides programmās	11
7. Profesionālās izglītības iestāžu akreditācijas profesionālās ievirzes programmās	13
8. Profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās izglītības un profesionālās tālākizglītības programmu akreditācijas	18
8.1. Tūrisma un skaistumkopšanas nozare	21
8.2. Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības) nozare	23
8.3. Metālapstrādes, mašīnbūves un mašīnzinības nozare	25
8.4. Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozare	27
8.5. Elektronisko un optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozare	29
8.6. Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozare	30
8.7. Transporta un loģistikas nozare	31
8.8. Citas nozares	32
8.9. Kopīgie ieteikumi profesionālās izglītības programmu īstenošanai	32
9. Kopsavilkums par profesionālās izglītības programmu un profesionālās izglītības iestāžu akreditāciju profesionālās ievirzes un pilnveides programmās	33
10. Secinājumi	35

1. Ievads

2011. un 2012.gads ir bijis pārmaiņu laiks Latvijas izglītības sistēmā, tajā skaitā profesionālajā izglītībā. 2012.gadā tika izstrādāts un iesniegts Ministru kabinetā Izglītības kvalitātes valsts dienesta nolikuma projekts, kurš tika apstiprināts 2013.gada 23.aprīlī (Ministru kabineta 2013.gada 23.aprīļa noteikumi Nr.225 (turpmāk - MK noteikumi Nr.225) „Izglītības kvalitātes valsts dienesta nolikums”) 3.punkta. 3.4.apakšpunkts nosaka Izglītības kvalitātes valsts dienesta (turpmāk- Kvalitātes dienesta) funkcijas¹, tajā skaitā nodrošināt vispārējās un profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanu.

2011.gada 15.aprīlī tika izdots Izglītības kvalitātes valsts dienesta nolikums Nr.2 „Akreditācijas ekspertu komisijas nolikums” (turpmāk – nolikums Nr.2), savukārt, 2011.gada 24.maijā - iekšējie noteikumi Nr.5 „Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšanas metodika” (turpmāk – metodika), kas nosaka vispārējā un profesionālajā izglītībā izglītības iestādes darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšanas vienotu mehānismu pēc vienotiem vērtēšanas kritērijiem un standartizētiem līmeņu aprakstiem.

Valsts izglītības attīstības aģentūra (turpmāk - Aģentūra) 2010. gada 1.decembrī uzsāka īstenot Eiropas Sociālā fonda projektu „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” (turpmāk – projekts). Projektu Aģentūra izstrādāja un īsteno kopā ar četriem sadarbības partneriem, tajā skaitā - ar Kvalitātes dienestu. Lai veiktu nozares attīstības prognozēšanu, izglītības un darba tirgus pieprasījuma un piedāvājuma atbilstības pētīšanu un nodrošināšanu, projektā ir izveidotas un, sākot no 2011.gada, aktīvi darbojas 12 nozaru ekspertu padomes.

Šobrīd Kvalitātes dienesta Kvalitātes novērtēšanas departaments (turpmāk – departaments) pilnveido izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšanas procesu, aktualizē metodikas kvalitātes vērtējuma līmeņu aprakstus, papildina nacionālos kvalitātes novērtēšanas rādītājus atbilstoši Kvalitātes dienestam noteiktajam uzdevumam - koordinēt Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūras (turpmāk - EQAVET) un vienoto profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanas rādītāju ieviešanu profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā.

Atbilstoši MK noteikumu Nr.225 4.punkta 4.9.apakšpunktam² Kvalitātes dienesta uzdevums ir regulāri sagatavot ziņojumus par izglītības kvalitāti.

¹ MK noteikumu Nr.225 3.4.punkts: nodrošināt vispārējās un profesionālās izglītības (izņemot augstāko profesionālo izglītību) kvalitātes novērtēšanu.

² MK noteikumu Nr.225 4.9.punkts: regulāri sagatavo ziņojumus par izglītības kvalitāti (izņemot augstāko izglītību) un sniedz priekšlikumus jautājumos, kas saistīti ar izglītības politikas plānošanu un īstenošanu.

2. Pamatinformācija par akreditāciju

Izglītības likuma pirmā panta 10.punktā³ noteikts, ka izglītības programmas akreditācija ir tiesību iegūšana izglītības iestādei izsniegt valsts atzītu izglītības dokumentu par konkrētai izglītības programmai atbilstošas izglītības ieguvu. Akreditācijas gaitā vērtē attiecīgās izglītības programmas īstenošanas kvalitāti.

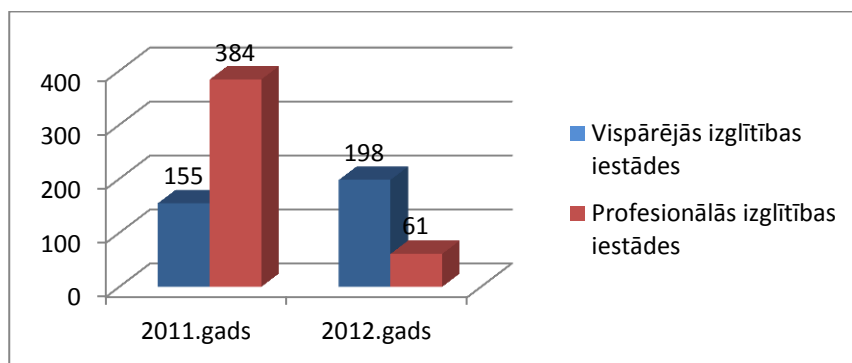
Kvalitātes dienests organizē izglītības iestāžu un eksaminācijas centru darbības kvalitātes novērtēšanu un akreditāciju, kā arī organizē vispārējās un profesionālās izglītības programmu kvalitātes novērtēšanu un akreditāciju, pamatojoties uz Izglītības likuma 20.pantā, MK noteikumu Nr.225 4.4.⁴ un 4.5.apakšpunktā⁵ noteikto, kā arī ievērojot Ministru kabineta 2010.gada 14.septembra noteikumus Nr.852 „Kārtība, kādā akreditē vispārējās un profesionālās izglītības programmas, izglītības iestādes un eksaminācijas centrus” (turpmāk – MK noteikumi Nr.852).

Pamatojoties uz MK noteikumi Nr.852 28.punktā noteikto, ir izveidota un darbu turpina Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru un izglītības programmu akreditācijas komisija.

3. Akreditācijas rezultāti: 2011. – 2012.gads

2011.gadā akreditētas 155 (29%) vispārējās izglītības un 384(71%) profesionālās izglītības iestādes, savukārt, 2012. gadā – 198 (76%) vispārējās izglītības un 61 (24%) profesionālās izglītības iestāde.

2011.gadā akreditētas 528 (36%) vispārējās izglītības programmas, tajā skaitā veikta 217 akreditācijas lapu nomaina, un 948 (64%) profesionālās izglītības programmas, tajā skaitā veikta 610 akreditācijas lapu nomaina, savukārt, 2012.gadā – 710 (38%) vispārējās izglītības un 1149 (62%) profesionālās izglītības programmas.

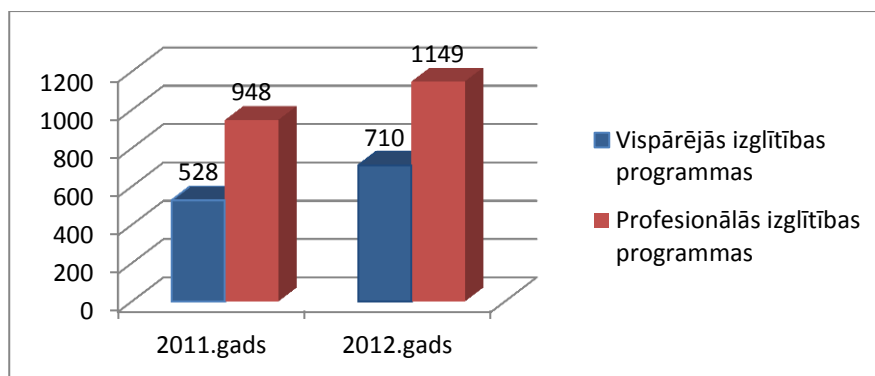

1.attēls. Akreditēto izglītības iestāžu skaits

³ Izglītības likuma pirmā panta 10.punkts: izglītības programmas akreditācija - tiesību iegūšana izglītības iestādei vai citai šajā likumā noteiktai institūcijai izsniegt valsts atzītu izglītības dokumentu par konkrētai izglītības programmai atbilstošas izglītības ieguvu. Akreditācijas gaitā vērtē attiecīgās izglītības programmas īstenošanas kvalitāti.

⁴ MK noteikumu Nr.225 4.4.punkts: organizē izglītības iestāžu (izņemot augstskolas un koledžas, interešu izglītības iestādes, pieaugušo neformālās izglītības iestādes) un eksaminācijas centru darbības kvalitātes novērtēšanu un akreditāciju.

⁵ MK noteikumu Nr.225 4.5.punkts: organizē vispārējās un profesionālās izglītības programmu (izņemot profesionālās pilnveides izglītības programmas, profesionālās ievirzes izglītības programmas, augstākās izglītības studiju programmas) kvalitātes novērtēšanu un akreditāciju.

2.attēls. Akreditēto izglītības programmu skaits

2012.gadā akreditēto profesionālās izglītības programmu skaits palielinājies par 18%, bet akreditēto profesionālās izglītības iestāžu skaits samazinājies par 84%.

4. Akreditācijas ar ekspertu komisiju

Atbilstoši MK noteikumu Nr.852 18.⁶ un 19. punktam⁷ profesionālās izglītības iestādes darbības un izglītības programmas īstenošanas kvalitāti vērtē, nosakot katrai jomai atbilstošo kritēriju ar kvalitātes vērtējuma līmeni. Akreditācijas procesā vērtē šādas jomas un kritērijus:

1. Mācību saturs – iestādes īstenošanās izglītības programmas;
2. Mācīšana un mācīšanās:
 - 2.1. mācīšanas kvalitāte,
 - 2.2. mācīšanās kvalitāte,
 - 2.3. vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa;
3. Izglītojamo sasniegumi:
 - 3.1. izglītojamo sasniegumi ikdienas darbā,
 - 3.2. izglītojamo sasniegumi valsts pārbaudes darbos;
4. Atbalsts izglītojamiem:
 - 4.1. psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība);
 - 4.2. atbalsts personības veidošanā,
 - 4.3. atbalsts karjeras izglītībā,
 - 4.4. atbalsts mācību darba diferenciacijai,
 - 4.5. atbalsts izglītojamiem ar speciālām vajadzībām,
 - 4.6. sadarbība ar izglītojamā ģimeni;
5. Iestādes vide:
 - 5.1. mikroklimats,
 - 5.2. fiziskā vide;
6. Iestādes resursi:
 - 6.1. iekārtas un materiāltehniskie resursi,
 - 6.2. personālrresursi;
7. Iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana:
 - 7.1. iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana,
 - 7.2. iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība,
 - 7.3. iestādes sadarbība ar citām institūcijām.

⁶ MK noteikumu Nr.852 18.punkts: Akreditācijas procesā iestādes darbības vai izglītības programmas īstenošanas kvalitāti vērtē atbilstoši šiem noteikumiem un attiecīgajai metodikai.

⁷ MK noteikumu Nr.852 19.punkts: Iestādes (izņemot eksaminācijas centru) darbības vai izglītības programmas īstenošanas kvalitāti vērtē, nosakot katrai jomai atbilstošo kritēriju kvalitātes vērtējuma līmeni, izņemot šo noteikumu 19.3.1., 19.3.2. un 19.4.5.apakšpunktā minētos kritērijus, ko vērtē aprakstoši.

Akreditācijas procesā izglītības iestādes un izglītības programmas īstenošanas kvalitāte tiek vērtēta atbilstoši četriem kvalitātes vērtējuma līmeņiem:

- I līmenis – nepietiekami,
- II līmenis – pietiekami,
- III līmenis – labi,
- IV līmenis – ļoti labi.

Veicot profesionālās izglītības iestāžu darbības un izglītības programmas īstenošanas kvalitātes novērtēšanu ar ekspertu komisiju, tiek ievērots Kvalitātes dienesta nolikums Nr.2 un metodikā ietvertais tiesiskais regulējums.

Lai novērtētu iestādes darbības vai izglītības programmas īstenošanas kvalitāti un iesniegtu akreditācijas komisijas darbam nepieciešamo ekspertu komisijas ziņojumu un priekšlikumu par iestādes vai izglītības programmas akreditāciju vai tās atteikumu, atbilstoši MK noteikumu Nr.852 12.punktā⁸ noteiktajam, Kvalitātes dienests izveido ekspertu komisiju.

Atbilstoši MK noteikumos Nr.852 16.punktā⁹ noteiktajam, Kvalitātes dienests ekspertu komisijā iekļauj ekspertus:

- kuri ir apguvuši kursu programmu par izglītības iestāžu darbības un programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšanu,
- kurus ir deleģējušas nozaru ekspertu padomes vai profesionālās organizācijas.

Akreditācijas rezultāti ar ekspertu komisiju tiek apkopoti akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumā. Tajā iekļautā informācija balstīta, pamatojoties uz metodikā ietverto aprakstu, izglītības iestādes mācību priekšmetu stundu vērošanu, dokumentācijas izpēti, intervijām un sarunām ar izglītojamajiem, pedagogiem, vecākiem, atbalsta personālu, anketēšanas rezultātiem un pašnovērtējuma ziņojumā ietverto informāciju. Akreditācijas ekspertu komisija ziņojumā norāda izglītības iestādes/izglītības programmas īstenošanas pozitīvos virzienus, kā arī ieteikumus izglītības iestādes/izglītības programmas īstenošanas uzlabošanai.

2011.gadā Kvalitātes dienests organizēja vērtēšanu ar akreditācijas ekspertu komisiju 64 profesionālās izglītības iestādēs, no tām:

- 18 valsts dibinātās izglītības iestādēs (28%),
- 33 privātās izglītības iestādēs (52 %),
- 13 pašvaldību dibinātās izglītības iestādēs (20%),

akreditējot 121 profesionālās izglītības programmas un/vai izglītības iestādes profesionālās ievirzes vai profesionālās pilnveides izglītības programmās, 9 izglītības iestādes un atsakot akreditāciju 1 izglītības iestādei, 8 profesionālās izglītības programmām un/vai izglītības iestādēm profesionālās pilnveides izglītības programmās.

2011.gadā izglītības iestāžu akreditācijai pieteiktas 10, 2012.gadā - 3 izglītības iestādes, visas - privātās izglītības iestādes.

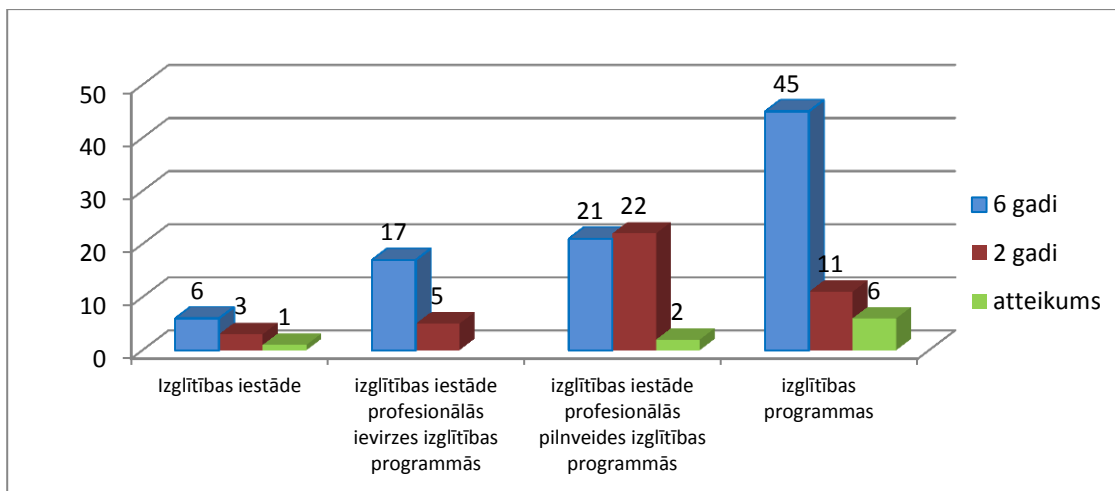
2012.gadā Kvalitātes dienests organizēja akreditācijas ar ekspertu komisiju 73 profesionālās izglītības iestādēs, no tām:

- 14 valsts dibinātās izglītības iestādēs (19%),
- 33 privātās izglītības iestādēs (45%),
- 26 pašvaldību dibinātās izglītības iestādēs (36%),

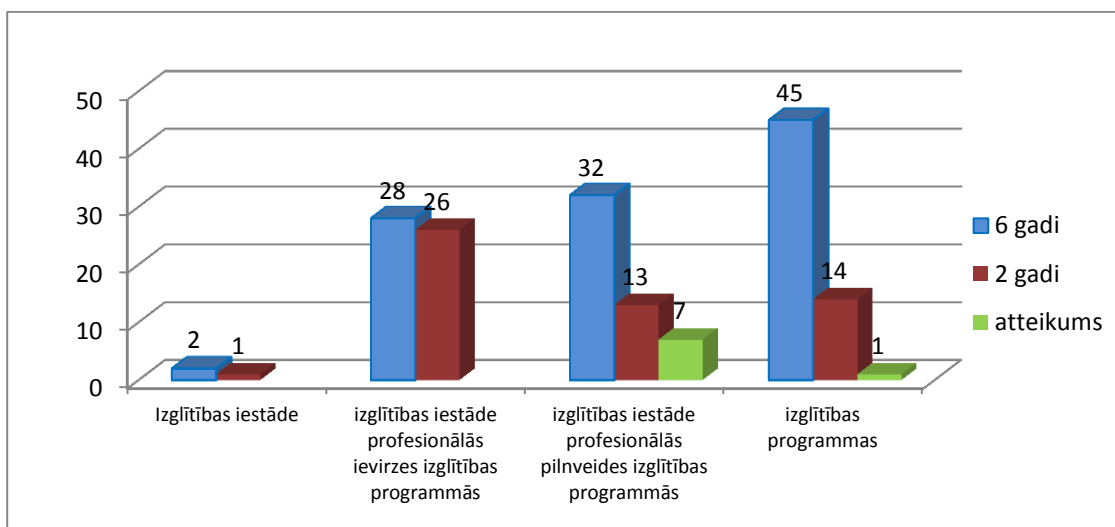
⁸ MK noteikumu Nr.852 12.punkts: Lai novērtētu iestādes darbības vai izglītības programmas īstenošanas kvalitāti un iesniegtu akreditācijas komisijas darbam nepieciešamo ekspertu komisijas ziņojumu un priekšlikumu par iestādes vai izglītības programmas akreditāciju vai tās atteikumu (turpmāk – priekšlikums), dienests izveido ekspertu komisiju, noslēdz ar ekspertu komisijā iekļautajiem ekspertiem līgumus, uzdodot vienam no ekspertiem veikt ekspertu komisijas vadītāja pienākumus.

⁹ MK noteikumu Nr.852 16.punkts: Ekspertu komisijā iekļauj ekspertus, kuri apguvuši dienesta organizētos iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšanas kursus.

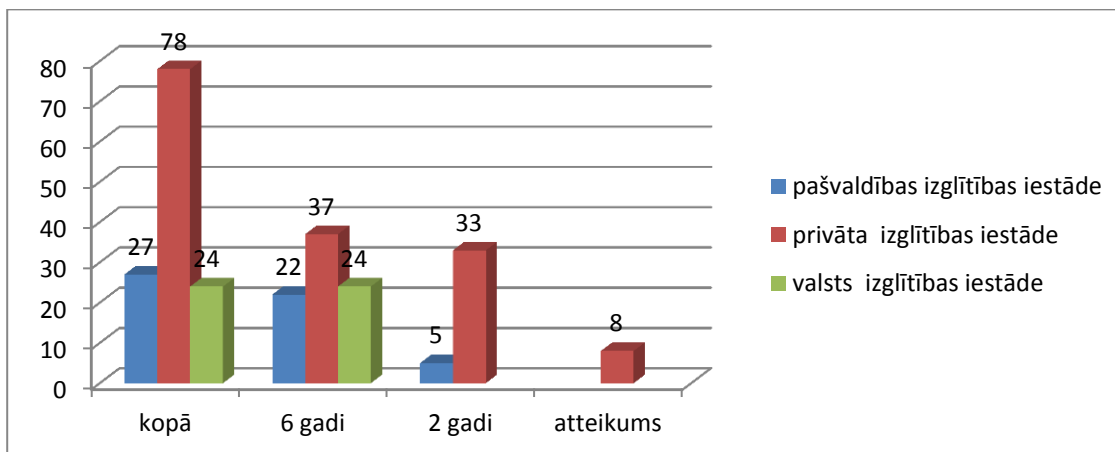
akreditējot 159 profesionālās izglītības programmas un/vai izglītības iestādes profesionālās ievirzes vai profesionālās pilnveides izglītības programmās, 3 izglītības iestādes un atsakot akreditāciju 7 profesionālās tālākizglītības programmām un/vai izglītības iestādēm profesionālās pilnveides izglītības programmās.

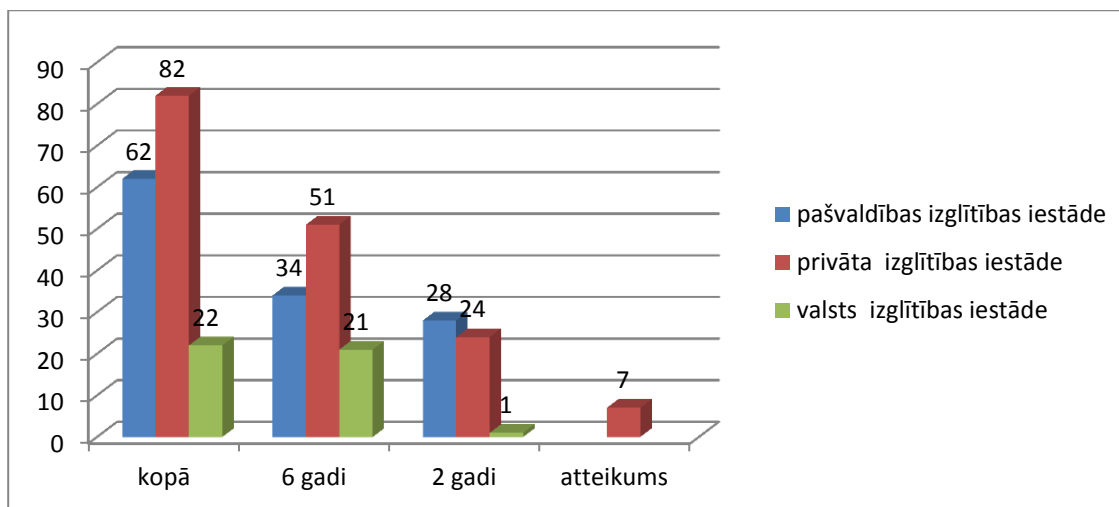
3.attēls. Akreditācijas termiņš, 2011.gads

4.attēls. Akreditācijas termiņš, 2012.gads

5.attēls. Akreditācijas termiņš izglītības programmu vai iestāžu akreditācijai profesionālās izglītības programmās atbilstoši dibinātāja iedalījumam, 2011.gads

6.attēls. Akreditācijas termiņš izglītības programmu vai iestāžu akreditācijai profesionālās izglītības programmās atbilstoši dibinātāja iedalījumam, 2012.gads

2011.gadā 83 (60%) izglītības programmas vai izglītības iestādes profesionālās ievirzes, vai profesionālās pilnveides programmās ir akreditētas uz sešiem gadiem, 38 (27%) – uz diviem gadiem, akreditācijas atteikumu saņēma 8 (6%) izglītības programmas, no tām 6 - profesionālās tālākizglītības programmas un izglītības iestāde 2 profesionālās pilnveides programmās, 6 (4%) izglītības iestādes ir akreditētas uz sešiem gadiem, 3 (2%) – uz diviem gadiem, 1 (1%) saņēmusi akreditācijas atteikumu.

2012.gadā 2 (1%) izglītības iestādes un 106 (63%) izglītības programmas vai izglītības iestādes profesionālās ievirzes, vai profesionālās pilnveides programmās ir akreditētas uz sešiem gadiem, 1 (1%) izglītības iestāde un 53 (31%) izglītības programmas vai izglītības iestādes profesionālās ievirzes vai profesionālās pilnveides programmās - uz diviem gadiem, akreditācijas atteikumu saņēma izglītības iestāde 7 (4%) profesionālās pilnveides izglītības programmās.

Gan 2011.gadā, gan 2012.gadā Kvalitātes dienests vislielāko iesniegumu skaitu saņēma no privātajām izglītības iestādēm ar lūgumu akreditēt profesionālās tālākizglītības programmas un izglītības iestādes profesionālās pilnveides izglītības programmās, piemēram, 2011.gadā akreditācijai pieteiktas 45 profesionālās pilnveides programmas, 2012.gadā jau 52 programmas. Izglītības iestāžu akreditāciju skaits profesionālās pilnveides izglītības programmās palielinājies par 7%.

Profesionālās izglītības programmu veidi ¹⁰	2011.gads		2012.gads	
	skaits	%	skaits	%
Arodizglītības programmas	4	3	3	2
Profesionālās ievirzes izglītības programmas (māksla)	7	5	20	12
Profesionālās ievirzes izglītības programmas (sports)	15	12	34	21
Profesionālās pilnveides izglītības programmas	45	35	52	31
Profesionālās tālākizglītības programmas	31	24	27	16
Profesionālās vidējās izglītības programmas	19	14	20	12
Profesionālās pamatizglītības programmas	7	6	10	6
Vidējās izglītības programmas ¹¹	1	1	-	0
Kopā:	129		166	

1.tabula. Akreditācijai pieteiktās izglītības programmas

¹⁰ Profesionālās izglītības likuma 26.pants: Profesionālās izglītības programmu veidi.

¹¹ Atbilstoši 2008.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.990. „Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” 1.pielikumam: vispārējā izglītība (vispārējās vidējās izglītības ieguve) arodizglītības turpinājums.

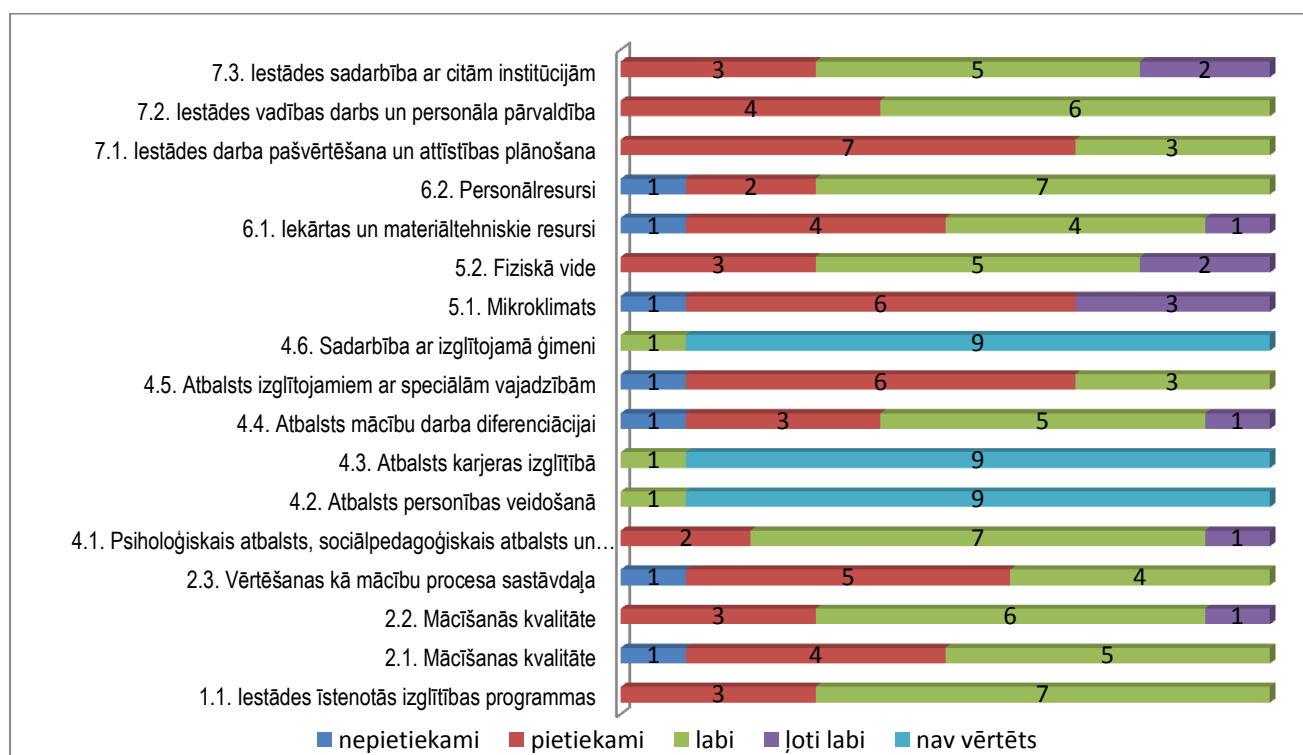
2011.gadā akreditētas izglītības iestādes 22 (17%) profesionālās ievirzes izglītības programmās, savukārt, 2012.gadā – 54 (32%), izglītības iestāžu akreditāciju skaits profesionālās ievirzes izglītības programmās palielinājies par 42%.

5. Profesionālās izglītības iestāžu akreditācija

Izglītības likuma 27.pants¹² nosaka, ka izglītības iestādes tiek akreditētas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, un izglītības iestādes, kuras īsteno pamata un vidējās pakāpes izglītības programmas, tiek akreditētas uz sešiem gadiem. Izglītības iestādes akreditācija veicama piecu gadu laikā no izglītības iestādes darbības uzsākšanas dienas.

Izglītības iestādes darbības kvalitātes novērtēšanai pieteikto profesionālās izglītības iestāžu skaits ir salīdzinoši neliels. 2011.gadā tās ir 10, 2012.gadā - 3 privātās profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes.

Analizējot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumus, ir apkopoti akreditācijas rezultāti, norādot tās vērtējamās jomas un kritērijus, kuros nepieciešama izglītības iestāžu rīcība nepilnību novēršanai un kvalitatīvai mācību procesa organizācijai.

7.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās izglītības iestādēs, 2011.gads

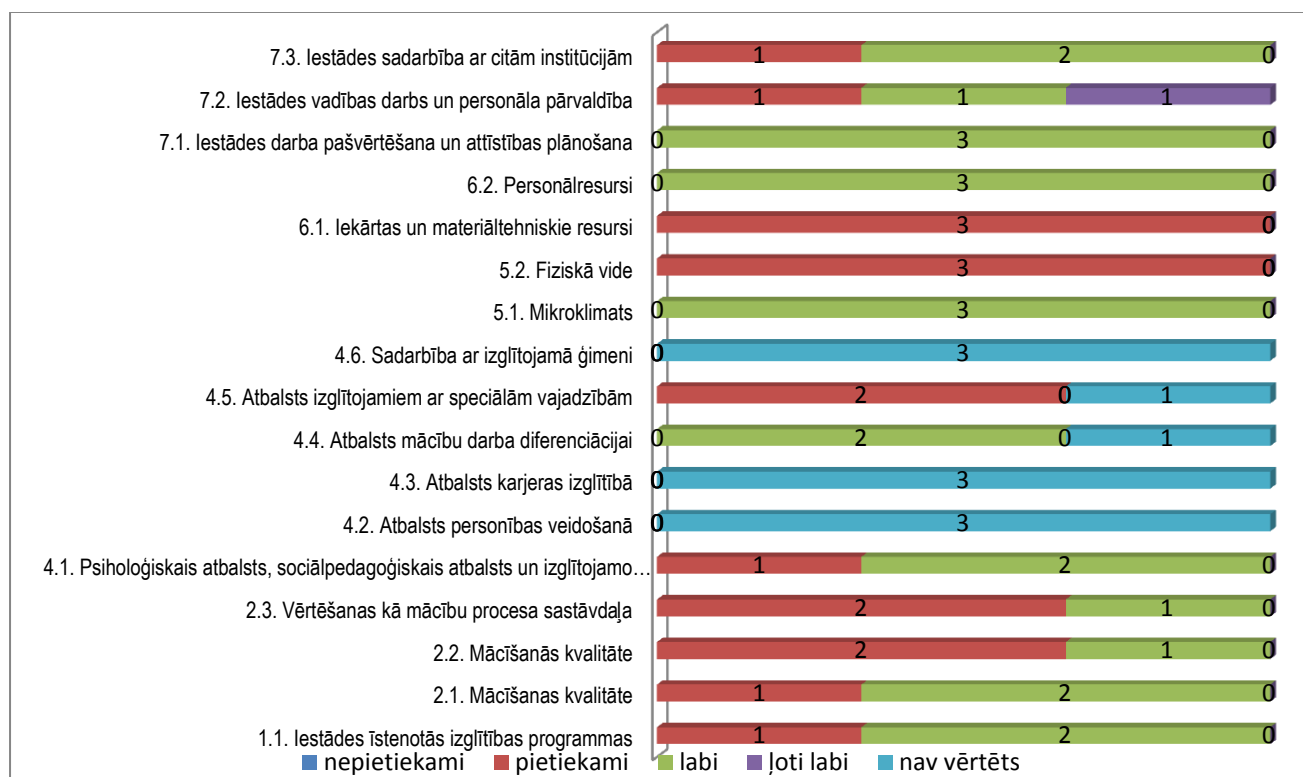
Izvērtējot privāto profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestāžu darbības kvalitātes vērtēšanas rezultātus¹³, var secināt, ka akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos 2011.gadā ar vērtējuma līmeni „ļoti labi” un „labi” visbiežāk novērtēti šādi kritēriji: 4.1. „Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)”, savukārt, 2012.gadā - 5.1. „Mikroklīmats”, 6.2. „Personālrесursi”, 7.1. „Iestādes darba pašvērtēšana

¹² Izglītības likuma 27.pants: Izglītības iestādes, izņemot tās, kuras īsteno tikai interešu izglītības programmas, tiek akreditētas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Izglītības iestādes, kuras īsteno pamata un vidējās pakāpes izglītības programmas, tiek akreditētas uz sešiem gadiem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Akreditācija veicama piecu gadu laikā no izglītības iestādes darbības uzsākšanas dienas.

¹³ MK noteikumu Nr.852 20.punkts: Profesionālās tālākizglītības programmas īstenošanas kvalitāti un iestādes darbības kvalitāti, kura īsteno profesionālās tālākizglītības vai profesionālās pilnveides izglītības programmas, nevērtē šo noteikumu 19.4.2., 19.4.3., 19.4.4. un 19.4.6.apakšpunktā minētajos kritērijos.

un attīstības plānošana". Gan 2011., gan 2012.gadā ar vērtējuma līmeņiem „pietiekami” un „nepietiekami” visbiežāk novērtēts kritērijs 2.3. „Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa”.

Jāsecina, ka kopumā vērtējumi jomu kritērijos ir ļoti atšķirīgi, ko var skaidrot ar profesionālās izglītības neviendabību un izglītības iestāžu daudzveidību.

8.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās izglītības iestādēs, 2012.gads

Izsakot priekšlikumu par izglītības iestādes akreditēšanu uz diviem gadiem vai akreditācijas atteikumu, ekspertu komisija ziņojumos norāda:

- izglītības iestādes pašvērtēšanas sistēma ir fragmentāra un neaptver visas izglītības iestādes darbības jomas, pašnovērtējuma ziņojums nav objektīvs, pamatots un neatbilst reālajai situācijai izglītības iestādē, personāla iesaistīšanās pašvērtēšanas procesā ir epizodiska un formāla,
- mācību procesā pedagogi izmanto vienveidīgas mācību metodes un formas,
- izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšana nenotiek regulāri, nav izstrādāta vienota mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība,
- jāpagarina telpu nomas līgumi, telpu iekārtojums un platība daļēji atbilst izglītības iestādes specifikai un izglītojamo skaitam,
- izglītības iestādē nav plānota pedagogu profesionālā pilnveide,
- esošās iekārtas un materiāltehniskie resursi daļēji nodrošina mācību procesa norisi,
- izglītības iestādes attīstības plānošanas dokumenti ir izstrādāti formāli,
- izglītības iestādes dokumenti tikai daļēji atbilst dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas prasībām u.c..

Secinājumi

Izvērtējot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumus, iespējams secināt, ka privātajām profesionālās izglītības iestādēm nepieciešams:

- pilnveidot mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmu un pašnovērtēšanas sistēmu,
- dažādot mācību metodes,

- uzlabot izglītības iestādes darba organizāciju, vadības darbu un personāla pārvaldību,
- aktualizēt izglītības iestādes iekšējos normatīvos aktus,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi,
- nodrošināt izglītības iestādes specifikai un izglītojamo skaitam atbilstošas telpas.

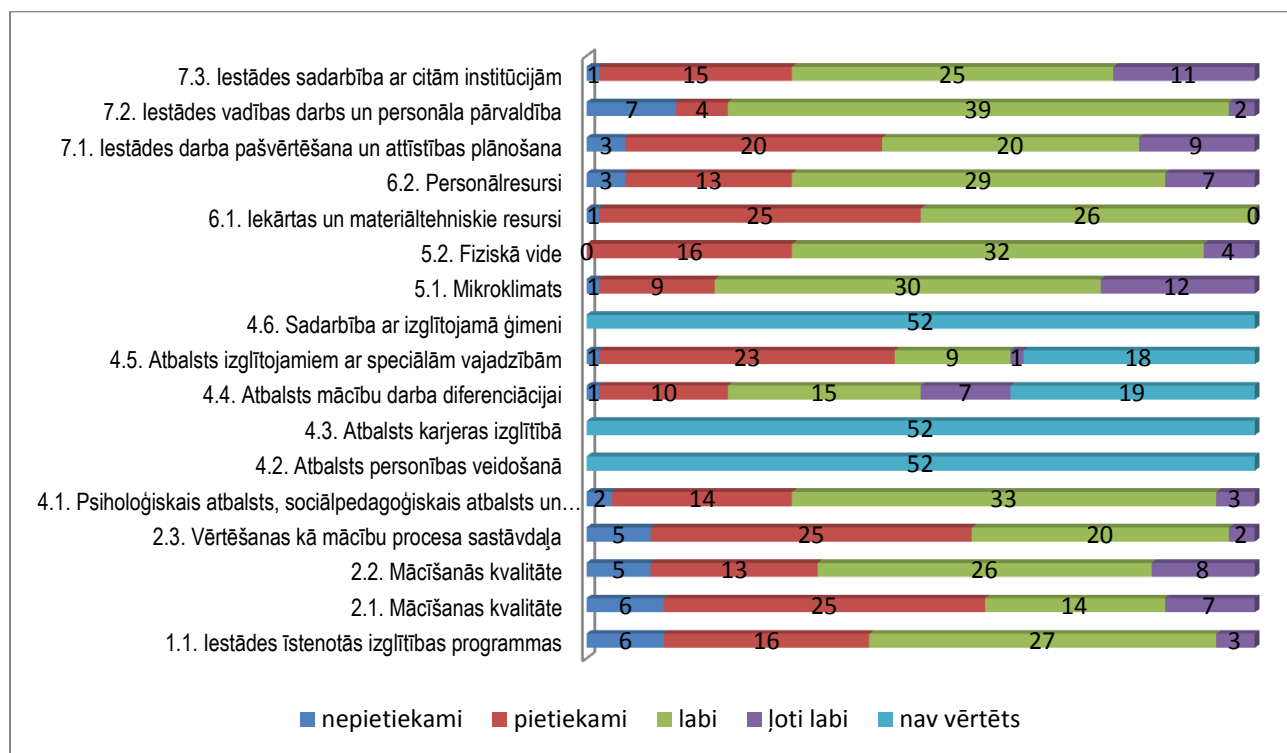
6. Profesionālās izglītības iestāžu akreditācija profesionālās pilnveides programmās

2011.gadā akreditācijai pieteiktas 45 izglītības iestāžu (visas privātās profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes) akreditācijas profesionālās pilnveides izglītības programmās, no tām 21 (47%) akreditēta uz sešiem gadiem, 22 (49%) - uz diviem gadiem un 2 (4%) programmas saņēmušas akreditācijas atteikumu.

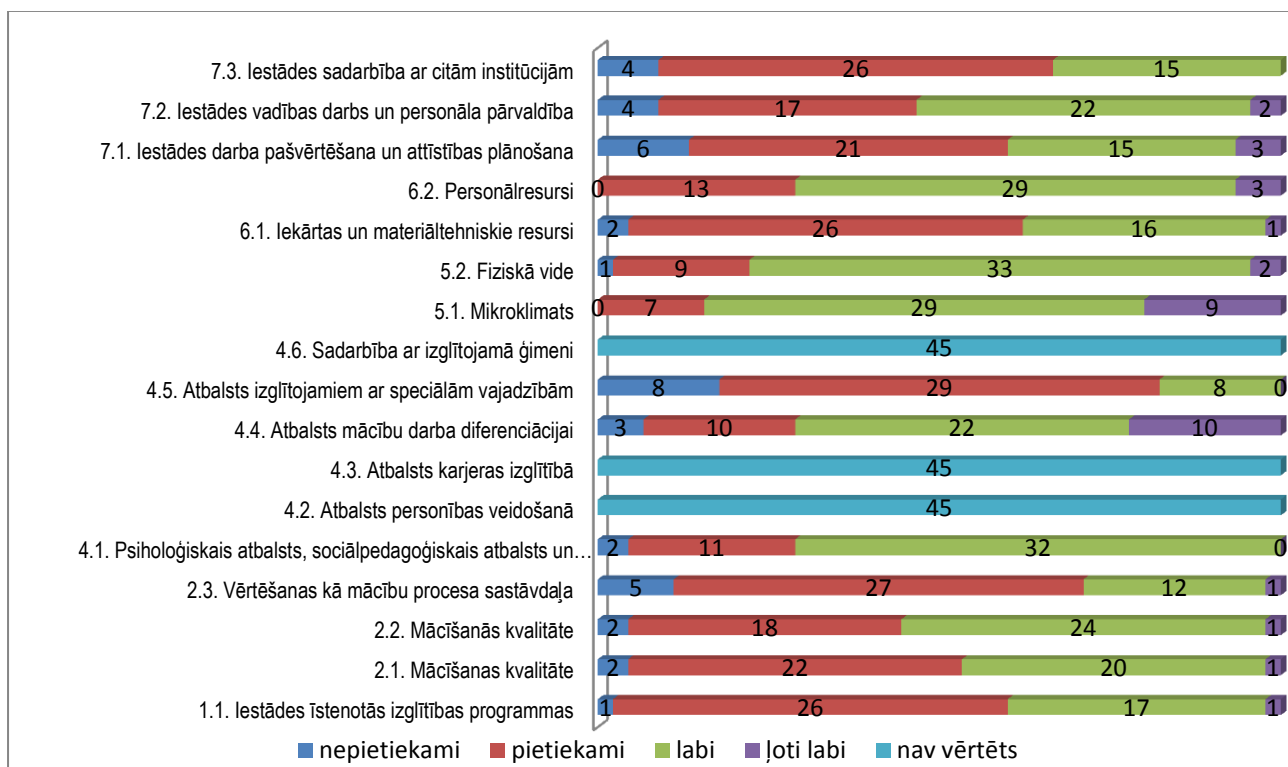
2012.gadā akreditācijai pieteiktas izglītības iestādes (no tām viena ir valsts dibināta, viena – pašvaldības, pārējās - privātās profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes) 52 profesionālās pilnveides izglītības programmās. No akreditācijai pieteiktajām programmām 31 (60%) akreditēta uz sešiem gadiem, 12 (23%) - uz diviem gadiem un 7 (13%) saņēmušas akreditācijas atteikumu.

Izglītības iestādes iedalījums pēc dibinātāja	2011.gads				2012.gads			
	6 gadi	2 gadi	Atteikums	Kopā	6 gadi	2 gadi	Atteikums	Kopā
Valsts dibinātās izglītības iestādes	-	-	-	-	1	-	-	1
Privātās izglītības iestādes	21	22	2	45	31	12	7	50
Pašvaldību dibinātās izglītības iestādes	-	-	-	-	-	-	-	1

2.tabula. Profesionālās pilnveides izglītības programmu skaits atbilstoši izglītības iestādes dibinātāja iedalījumam

9.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās pilnveides izglītības programmās, 2011.gads

10.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās pilnveides izglītības programmās, 2012.gads

Diagrammās apkopota informācija no ekspertu komisijas ziņojumiem. Izvērtējot izglītības iestādes darbības kvalitātes rezultātus profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanā, var secināt, ka ar vērtējuma līmeni „ļoti labi” un „labi” visbiežāk ir novērtēts kritērijs 5.1. „Mikroklīmats”, atbilstoši 12 (27%) un 30 (67%) programmām 2011.gadā, un, atbilstoši 9 (17%) un 29 (65%) - programmām 2012.gadā. Kritērijs 4.1. „Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)” 2011.gadā 3 (7%) gadījumos ir novērtēts ar vērtējuma līmeni „ļoti labi” un 33 (73%) gadījumos novērtēts ar vērtējuma līmeni „labi”, savukārt, kritērijos 6.1. „Iekārtas un materiāltehniskie resursi”, 2.3. „Vērtēšanas kā mācību procesa sastāvdaļa”, 2.2. „Mācīšanās kvalitāte” vērtējuma līmeni „pietiekami” saņēma 25 (56%) izglītības programmas. Ar vērtējuma līmeni „pietiekami” un „nepietiekami” 2012.gadā ir novērtēts kritērijs” 4.5. „Atbalsts izglītojamiem ar speciālām vajadzībām”, atbilstoši 29 (56%) un 8 (5%) programmām, un kritērijs 2.3. „Vērtēšanas kā mācību procesa sastāvdaļa”, atbilstoši 27 (52%) un 5 (10%) programmām.

Par izglītības iestāžu darbību profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanā, kuras akreditētas uz sešiem gadiem, akreditācijas ekspertu komisija ziņojumos norāda pozitīvo un izglītības iestāžu īpašos piedāvājumus, piemēram:

- ilga pieredze atbilstošas jomas izglītības programmu īstenošanā, piedāvā plašu profesionālās pilnveides izglītības programmu klāstu,
- regulāri piedalās mācību pakalpojumu publiskajos iepirkumos,
- sagatavoti daudzveidīgi metodiskie materiāli,
- izveidota pieredzes bagātu pedagogu datu bāze, kuru izglītība un profesionālā kvalifikācija atbilst normatīvo aktu prasībām,
- notiek regulāra un iestādes darbību veicinoša sadarbība ar dibinātāju.

Akreditācijas ekspertu komisija ziņojumos norāda ieteikumus izglītības iestādes darbības uzlabošanai profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanā:

- profesionālās pilnveides izglītības programmām nepieciešama aktualizācija, norādot konkrētas prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību, pilnveidojot profesionālās izglītības programmas aprakstu, nosakot pārbaudes veidus, papildinot novecojošo izmantoto avotu sarakstu,
- izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšana nenotiek regulāri, nav izstrādāta vienota mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība,
- nav plānota pedagogu profesionālā pilnveide,
- mācību procesa īstenošanai nav/vai ir daļēji nodrošinātas atbilstošas telpas un mācību tehniskie līdzekļi,
- nav nodrošināta iespēja izglītības programmu apgūt personām ar īpašam vajadzībām,
- pašnovērtējuma ziņojums nav objektīvs, pamatots un neatbilst reālajai situācijai izglītības iestādē.

Atsevišķos akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos norādīta nepieciešamība nodrošināt izglītības procesu atbilstoši LR normatīvo aktu prasībām un akreditācijas laikā organizēt nodarbību norisi visās akreditācijai pieteiktajās izglītības programmās; pilnveidot un izstrādāt metodiskos līdzekļus un izdales materiālus valsts valodā.

Secinājumi

Izglītības iestādes savos pašnovērtējumu ziņojumos paaugstina kvalitātes vērtējuma līmeni katrai jomai atbilstošajos kritērijos, radot neobjektīvu esošās situācijas atspoguļojumu.

Privātajām profesionālās izglītības iestādēm, īstenojot profesionālās pilnveides izglītības programmas, nepieciešams:

- veidot elastīgas, darba tirgus prasībām atbilstošas izglītības programmas, aktualizēt izmantoto avotu sarakstu esošajās mācību priekšmetu programmās,
- pilnveidot mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmu,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi,
- izstrādāt pasākumu plānu, lai nodrošinātu iespējas izglītības programmas apgūt personām ar īpašam vajadzībām,
- pilnveidot pašnovērtēšanas sistēmu.

7. Izglītības iestāžu akreditācija profesionālās ievirzes izglītības programmās

2011.gadā Kvalitātes dienests organizēja akreditācijas ar ekspertu komisiju 9 profesionālās ievirzes izglītības iestādēs, no tām:

- 1 valsts dibinātā izglītības iestādē,
- 8 pašvaldību dibinātās izglītības iestādēs,

akreditējot izglītības iestādes 22 profesionālās ievirzes izglītības programmās, no tām 17 akreditētas - uz sešiem (77%), 5 - uz diviem gadiem (23%).

Izglītības iestādes iedalījums pēc dibinātāja	2011.gads					2012.gads				
	Profesionālās ievirzes izglītības programmu (māksla) skaits		Profesionālās ievirzes izglītības programmu (sports) skaits		Kopā	Profesionālās ievirzes izglītības programmu (māksla) skaits		Profesionālās ievirzes izglītības programmu (sports) skaits		Kopā
	6 gadi	2 gadi	6 gadi	2 gadi		6 gadi	2 gadi	6 gadi	2 gadi	
Valsts dibinātās izglītības iestādes	2	-	-	-	2	1	-	-	-	1

Pašvaldību dibinātās izglītības iestādes	2	3	13	2	20	4	15	19	11	49
Privātās izglītības iestādes	-	-	-	-	-	-	-	4		4

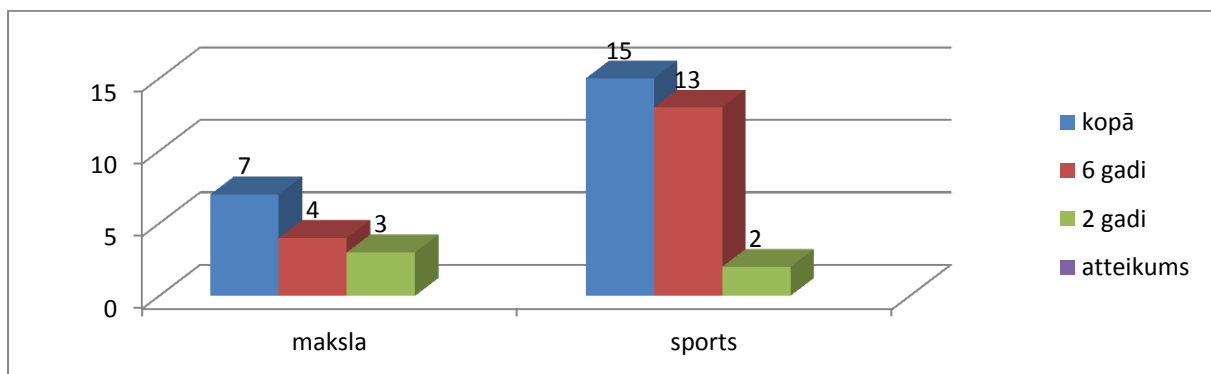
3.tabula. Akreditēto profesionālās ievirzes izglītības programmu skaits atbilstoši izglītības iestādes dibinātāja iedalījumam

2012.gadā Kvalitātes dienests organizēja akreditācijas ar ekspertu komisiju 18 profesionālās ievirzes izglītības iestādēs, no tām:

- 1 valsts dibinātā izglītības iestādē,
- 1 privātā izglītības iestādē,
- 16 pašvaldību dibinātās izglītības iestādēs,

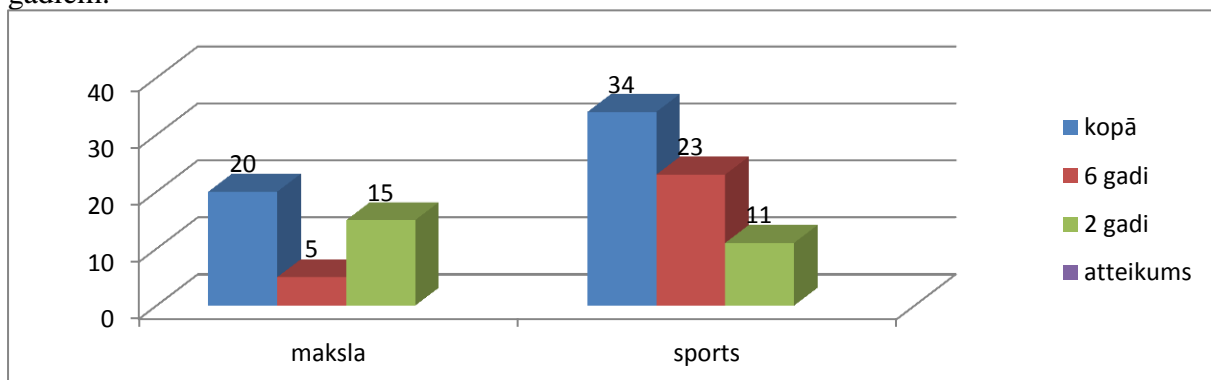
akreditējot izglītības iestādes 54 profesionālās ievirzes izglītības programmās, no tām 28 akreditētas - uz sešiem (52%), 26 - uz diviem gadiem (48%).

2011.gadā akreditētas izglītības iestādes 7 profesionālās ievirzes izglītības programmās (māksla), no tām 4 akreditētas uz sešiem gadiem un 3 – uz diviem gadiem un 15 profesionālās ievirzes izglītības programmās (sports), no tām 13 akreditētas uz sešiem gadiem un 2 – uz diviem gadiem.

11.attēls Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās ievirzes izglītības programmās, 2011.gads

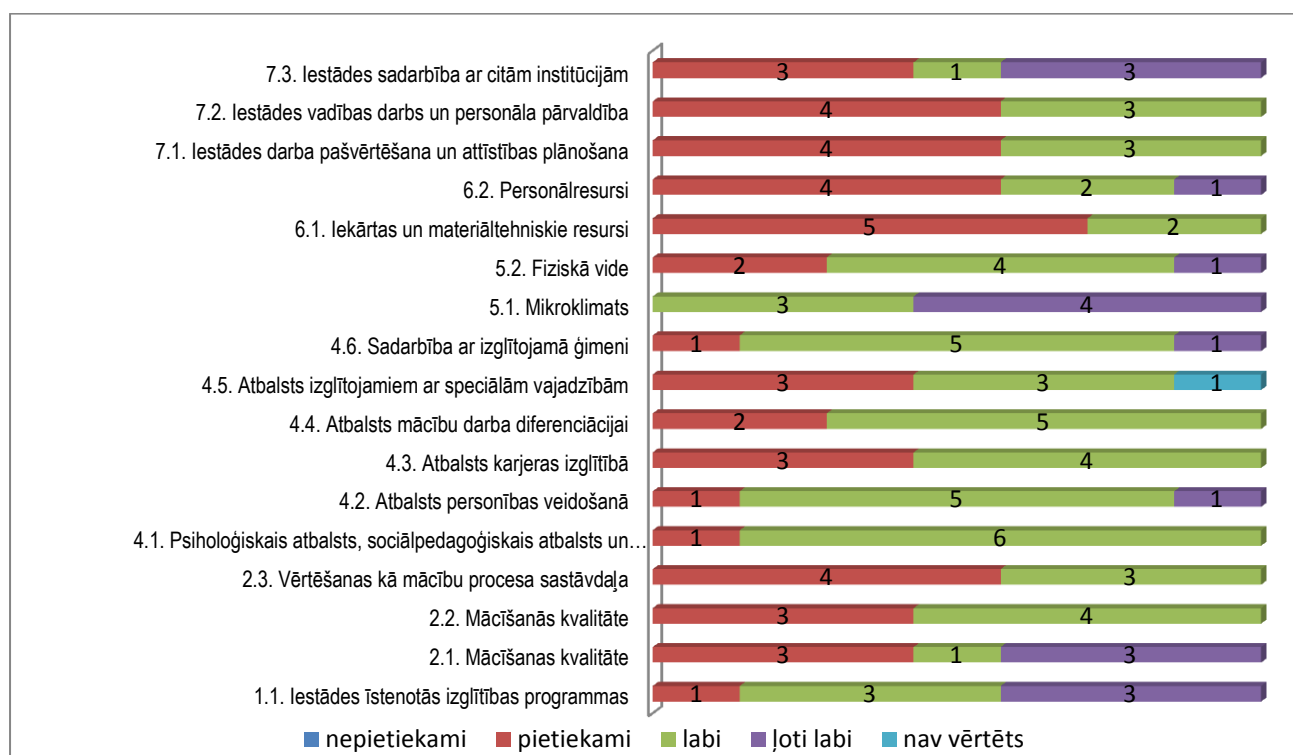
2012.gadā akreditētas izglītības iestādes 20 profesionālās ievirzes izglītības programmās (māksla), no tām 5 akreditētas uz sešiem gadiem un 15 – uz diviem gadiem un 34 profesionālās ievirzes izglītības programmās (sports), no tām 23 akreditētas uz sešiem gadiem un 11 – uz diviem gadiem.

12.attēls Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās ievirzes izglītības programmās, 2012.gads

Izvērtējot izglītības iestādes darbības kvalitātes rezultātus profesionālās ievirzes izglītības programmu (māksla) īstenošanā, var secināt, ka akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos ar vērtējuma līmeni „ļoti labi” un „labi” visbiežāk novērtēts kritērijs 5.1. „Mikroklimats”, atbilstoši 4 (57%) un 3 (43%) programmām 2011.gadā, un, atbilstoši 11 (55%) un 9 (45%) programmām 2012.gadā.

Akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos ar vērtējuma līmeni „pietiekami” 2011.gadā visbiežāk novērtēti kritēriji: 6.1. „Iekārtas un materiāltehniskie resursi”, 2.3. „Vērtēšanas kā mācību procesa sastāvdaļa”, savukārt, 2012. gadā - 6.2. „Personālrесursi”, 4.3. „Atbalsts karjeras izglītībā”, 4.4. „Atbalsts mācību darba diferenciacijai”, 2.2. „Mācīšanās kvalitāte”, 7.1. „Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana”, 1. „Mācību saturs – iestādes īstenotās izglītības programmas”. 2012.gadā kritērijs 7.1. „Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana” 9 (45%) gadījumos novērtēts ar vērtējuma līmeni „nepietiekami”.

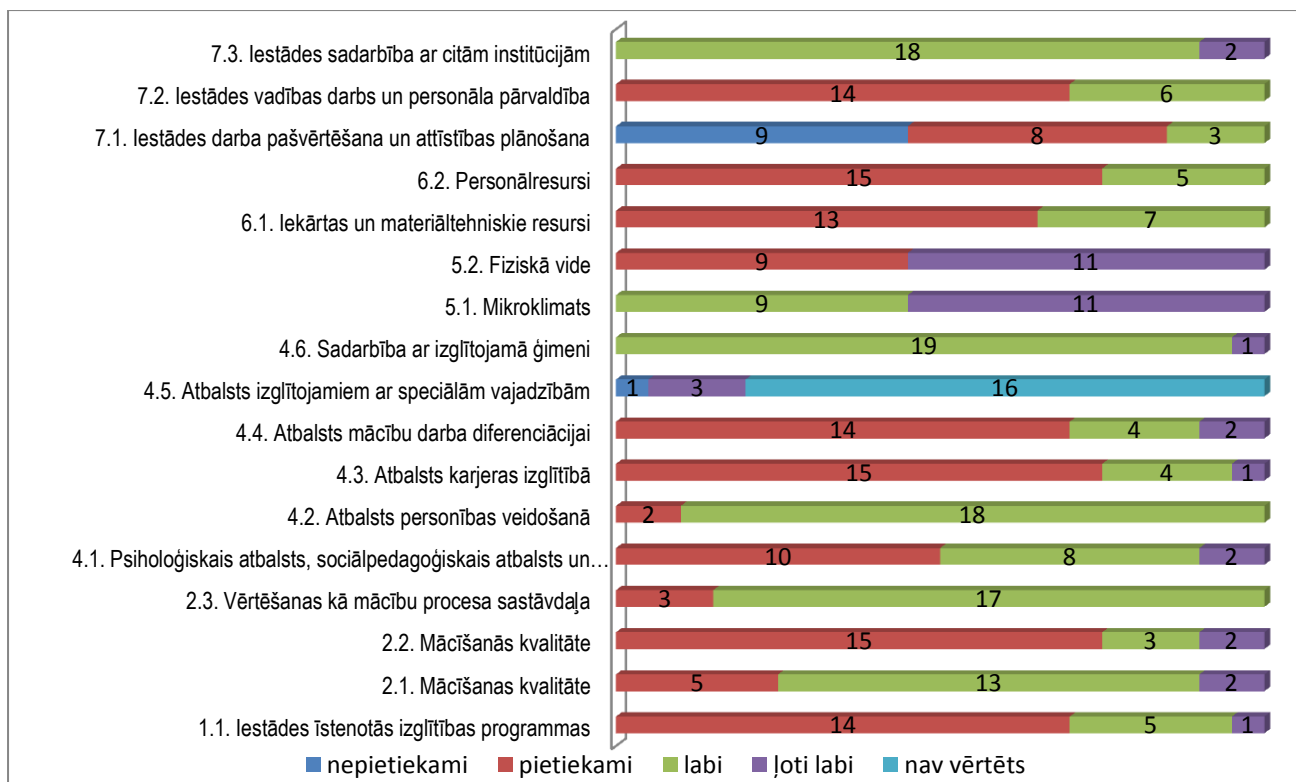
13.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās ievirzes izglītības programmās (māksla), 2011.gads

Par izglītības iestāžu darbību profesionālās ievirzes izglītības programmu (māksla) īstenošanā, akreditācijas ekspertu komisija ziņojumos norāda nepieciešamību:

- pilnveidot mācību nodarbību uzskaites kārtību, regulāri uzraudzīt mācību nodarbību žurnālu aizpildīšanu,
- izmantot radošas darba metodes, veicinot motivāciju mācīties,
- pilnveidot repertuāru,
- informēt izglītojamos par tālākās izglītības iespējām,
- atjaunot izglītības iestādes rīcībā esošos mūzikas instrumentus un pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi, iegādājoties jaunas iekārtas, aprīkojumu, instrumentus, kvalitatīvu video ierakstu atskaņošanas tehniku, iekārtojot fonotēku un videotēku mācību procesa vajadzībām,
- papildināt esošo mācību literatūras un metodisko materiālu krātuvi ar atbilstošu mācību un papildu literatūru (vingrinājumu, etīžu krājumiem, ierakstiem, nošu materiāliem),
- pilnveidot izglītības iestādes fizisko vidi,

- plānot pedagogu profesionālo pilnveidi, nodrošināt pedagogu piedalīšanos metodiskajos semināros,
- aktualizēt izglītības iestādes nolikumu un iekšējos normatīvos aktus.

Atsevišķos gadījumos akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos norādīta nepieciešamība veikt telpu remontu un ēku vai jumta seguma renovāciju; aprīkot deju zāli ar atbilstošām baleta stangām; izveidot lietvedes štata vienību.

14.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās ievirzes izglītības programmās (māksla), 2012.gads

Par izglītības iestāžu darbību profesionālās ievirzes izglītības programmu īstenošanā akreditācijas ekspertu komisija ziņojumos norāda pozitīvo:

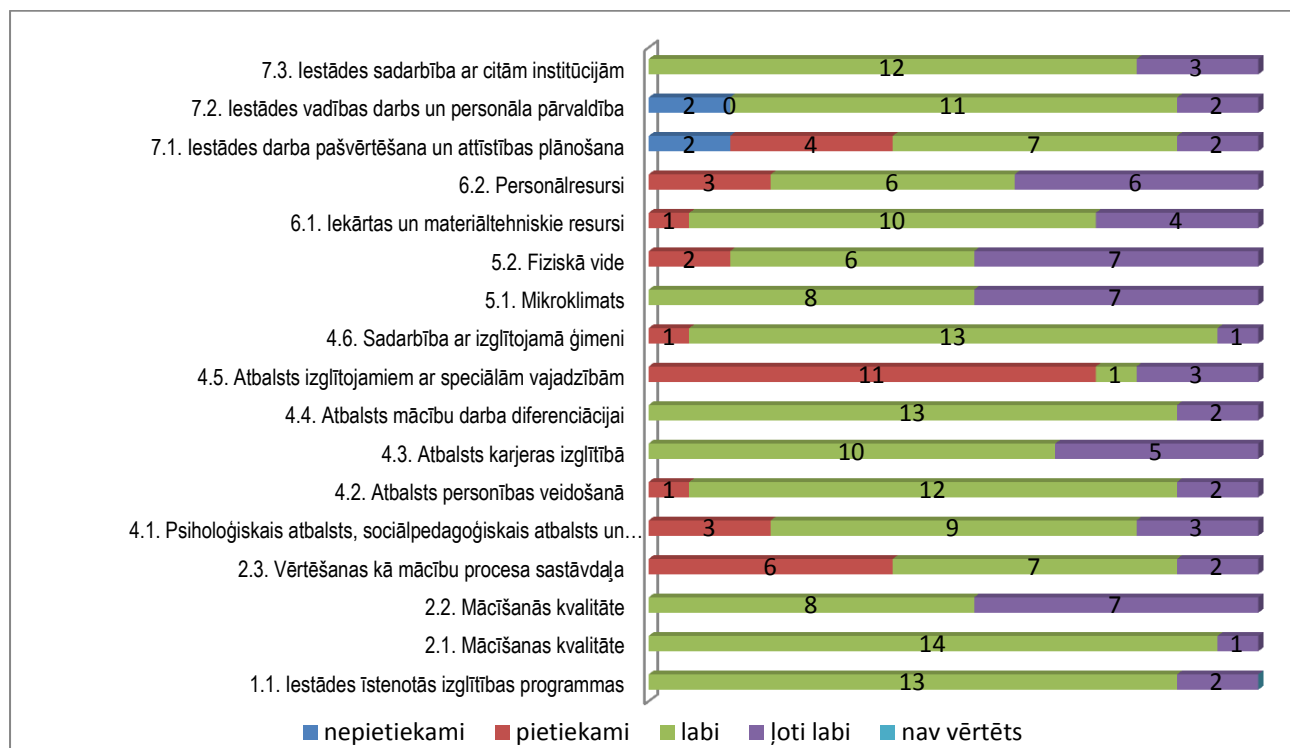
- vadības, personāla un izglītojamo attiecībās valda labvēlība un savstarpēja cieņa,
- izglītojamie regulāri piedalās reģionālajos, republikas un starptautiskajos konkursos, sacensībās, izstādēs un pasākumos, iegūstot godalgotas vietas, diplomus, atzinības, pateicības u.c.,
- izglītības iestādei ir iespēja samazināt vecāku līdzfinansējumu izglītojamajiem no trūcīgām, maznodrošinātām ģimenēm vai izglītojamajiem, kuru mācību sasniegumi ir īpaši novērtēti,
- notiek regulāra sadarbība ar dibinātāju, pašvaldības un valsts institūcijām, nevalstiskajām organizācijām.

Izvērtējot izglītības iestādes darbības kvalitātes rezultātus profesionālās ievirzes izglītības programmu (sports) īstenošanā, var secināt, ka akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos ar vērtējuma līmeni „ļoti labi” un „labi” visbiežāk novērtēts kritērijs 5.1. „Mikroklimats”, atbilstoši 7 (47%) un 8 (53%) 2011.gadā, un, atbilstoši 5 (15%) un 23 (68%) programmām 2012.gadā.

Ar vērtējuma līmeni „pietiekami” 2011.gadā visbiežāk novērtēti kritēriji 4.5. „Atbalsts izglītojamiem ar speciālām vajadzībām”, 2.3. „Vērtēšanas kā mācību procesa sastāvdaļa”, attiecīgi 11 (73%) un 6 (40%) gadījumos. Ar nepietiekamu līmeni 2 (13%) gadījumos novērtēta joma „Iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana”.

2012.gadā ar vērtējuma līmeni „pietiekami” novērtēts kritērijs 2.3. „Vērtēšanas kā mācību procesa sastāvdaļa”, atbilstoši 20 (59%) programmām, un kritērijs 6.1. „Iekārtas un materiāltehniskie resursi”, atbilstoši 17 (50%) programmām.

Jomas „Atbalsts izglītojamiem” vērtējums dažādās izglītības iestādēs ir ļoti atšķirīgs, jo saņemti vērtējumi gan „ļoti labi”, gan „nepietiekami”.

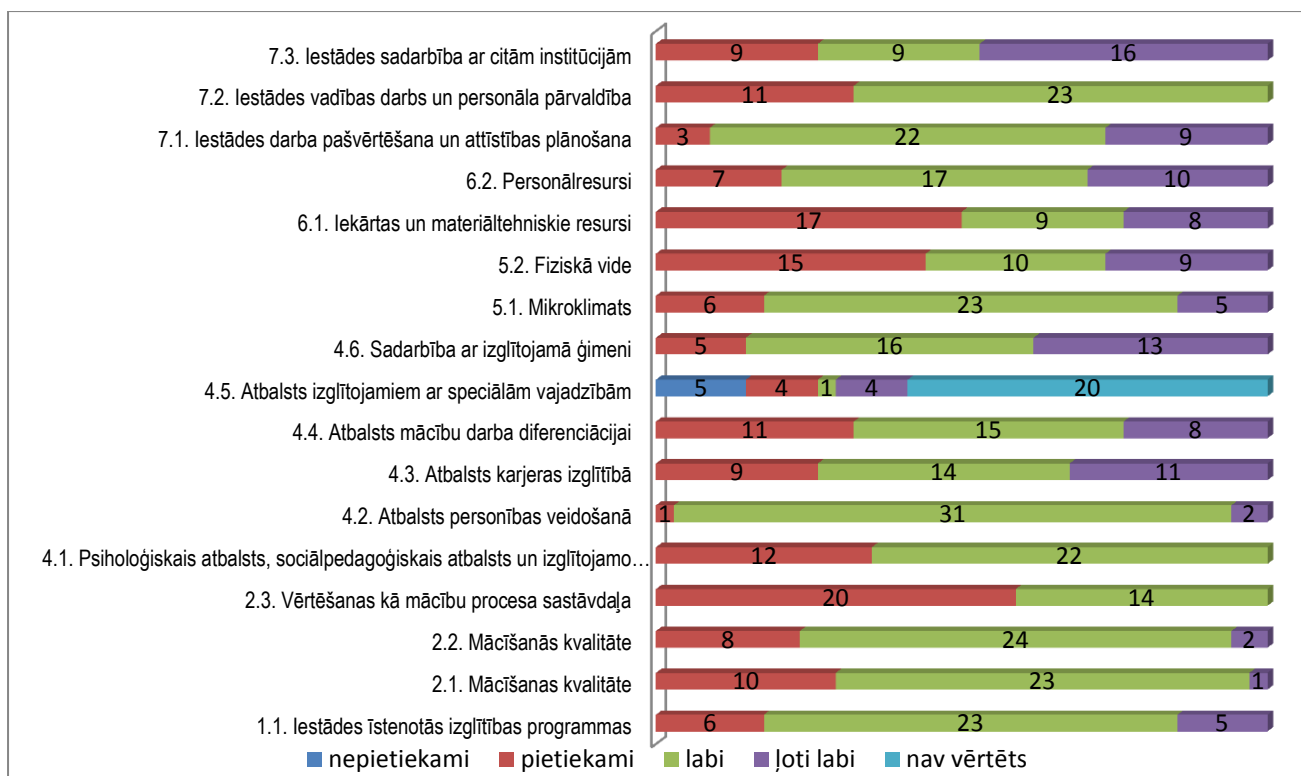

15.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās ievirzes izglītības programmās (sports), 2011.gads

Izvērtējot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumus, iespējams secināt, ka profesionālās ievirzes izglītības iestādēm, kuras īsteno sporta profesionālās ievirzes izglītības programmas, nepieciešams:

- regulāri aktualizēt nodarbību sarakstus,
- savlaicīgi veikt izglītības iestādes īstenoto programmu licenču nomaiņu,
- pilnveidot mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmu, izstrādājot vienotu mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību izglītības iestādē, sistemātiski veicot izglītojamo sasniegumu analīzi un dinamiku,
- regulāri sadarboties ar izglītojamā ģimeni, organizējot vecāku sanāksmes un iesaistot izglītojamo vecāku pārstāvjus izglītības iestādes pašpārvaldes darbā,
- reģistrēt medicīnisko pārbaužu datus, iespēju robežās piesaistīt medicīnisko personālu,
- mērķtiecīgi plānot izglītojamo piedalīšanos sacensībās, izveidot sacensību kalendāru,
- papildināt esošo mācību literatūras un metodisko materiālu krātuvi ar sporta veidiem atbilstošu mācību literatūru un mācību līdzekļiem,
- izveidot treniņu bāzi, kas pilnībā nodrošinātu izglītības programmu īstenošanu un atbilstu sporta veida sacensību noteikumiem,
- veidot mērķtiecīgu un regulāru sadarbību ar citām institūcijām.

Atsevišķos gadījumos akreditācijas ekspertu komisija ziņojumos norāda nepieciešamību aktualizēt darba aizsardzības noteikumus; novērst nepilnības un trūkumus treniņu bāzes un/vai sports zāles aprīkojumā.

16.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās ievirzes izglītības programmās (sports) 2012.gads

Secinājumi

Profesionālās ievirzes izglītības iestādēm nepieciešams:

- pilnveidot mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmu,
- dažādot mācību metodes,
- uzlabot izglītības iestādes darba organizāciju,
- aktualizēt izglītības iestādes iekšējos normatīvos aktus,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi,
- papildināt esošo mācību literatūras un metodisko materiālu krātuvi,
- pilnveidot pašnovērtēšanas sistēmu.

8. Profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās izglītības un profesionālās tālākizglītības programmu akreditācija

Projekta ietvaros ir izveidotas un, sākot no 2011.gada, aktīvi darbojas 12 nozaru ekspertu padomes¹⁴ šādās nozarēs:

- 1) Tūrisms, skaistumkopšana,
- 2) Ķīmiskās rūpniecības nozare un tās saskarnozares - ķīmija, farmācija, biotehnoloģija, vide,
- 3) Metālapstrāde, mašīnbūve un mašīnzinības,
- 4) Tekstilzstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošana,
- 5) Kokrūpniecība (mežsaimniecība, kokapstrāde),
- 6) Būvniecība,
- 7) Enerģētika,
- 8) Pārtikas rūpniecība un lauksaimniecība,

¹⁴ ESF projekta „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” (vienošanās Nr. 2010/0274/1DP/1.2.1.1.1/10/IPIA/VIAA/001) aktivitātes.

- 9) Uzņēmējdarbība, finanses, grāmatvedība, administrēšana (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības),
- 10) Elektronisko un optisko iekārtu ražošana, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas,
- 11) Poligrāfija un izdevējdarbība, papīra un papīra izstrādājumu ražošana un datordizains,
- 12) Transports un loģistika.

Nozaru ekspertu padomju galvenie uzdevumi ir: pārskatīt profesionālās izglītības saturu, piemērot to tautsaimniecības nozaru izpētes rezultātiem un vajadzībām, kā arī veicināt profesionālās izglītības pārstrukturizāciju. Kopā ar projektā iesaistītajiem sadarbības partneriem, nozaru ekspertu padomes strādā, lai tuvāko gadu laikā iedibinātu patstāvīgi strādājošu, Eiropas valstu praksei atbilstošu profesionālās izglītības sistēmas kvalitātes mehānismu.

Sākot no 2012.gada, Kvalitātes dienests akreditācijas ekspertu komisijā iekļauj ekspertus, kurus ir deleģējušas profesionālās organizācijas un saskaņojušas nozaru ekspertu padomes.

2011. un 2012.gadā akreditācijai ar ekspertu komisiju tika pieteiktas¹⁵ 126 profesionālās izglītības programmas: tajā skaitā profesionālās vidējās, arodizglītības, profesionālās pamatizglītības un profesionālās tālākizglītības programmas.

Tabulā apkopota informācija par minēto profesionālās izglītības programmu skaitu atbilstoši nozarei.

Nozare	2011.gads				2012.gads			
	Valsts dibinātās izglītības iestādes	Pašvaldību dibinātās izglītības iestādes	Privātās izglītības iestādes	Kopā	Valsts dibinātās izglītības iestādes	Pašvaldību dibinātās izglītības iestādes	Privātās izglītības iestādes	Kopā
Tūrisms, skaistumkopšana	7	-	18	25	5	3	11	19
Uzņēmējdarbība, finanses, grāmatvedība, administrēšana (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības)	2	-	9	11	4	1	2	7
Metālapstrāde, mašīnbūve un mašīnzinības	1	-	1	2	2	-	3	5
Kokrūpniecība (mežsaimniecība, kokapstrāde)	2	2	-	4	3	4	-	7
Būvniecība	3	-	1	4	-	1	2	3
Elektronisko un optisko iekārtu ražošana, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas	-	-	3	3	1	-	1	2
Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošana	-	-	-	-	3	-	4	7
Transports un loģistika	-	-	-	-	1	-	3	4
Poligrāfija un izdevējdarbība,	1	-	1	2	-	-	-	-

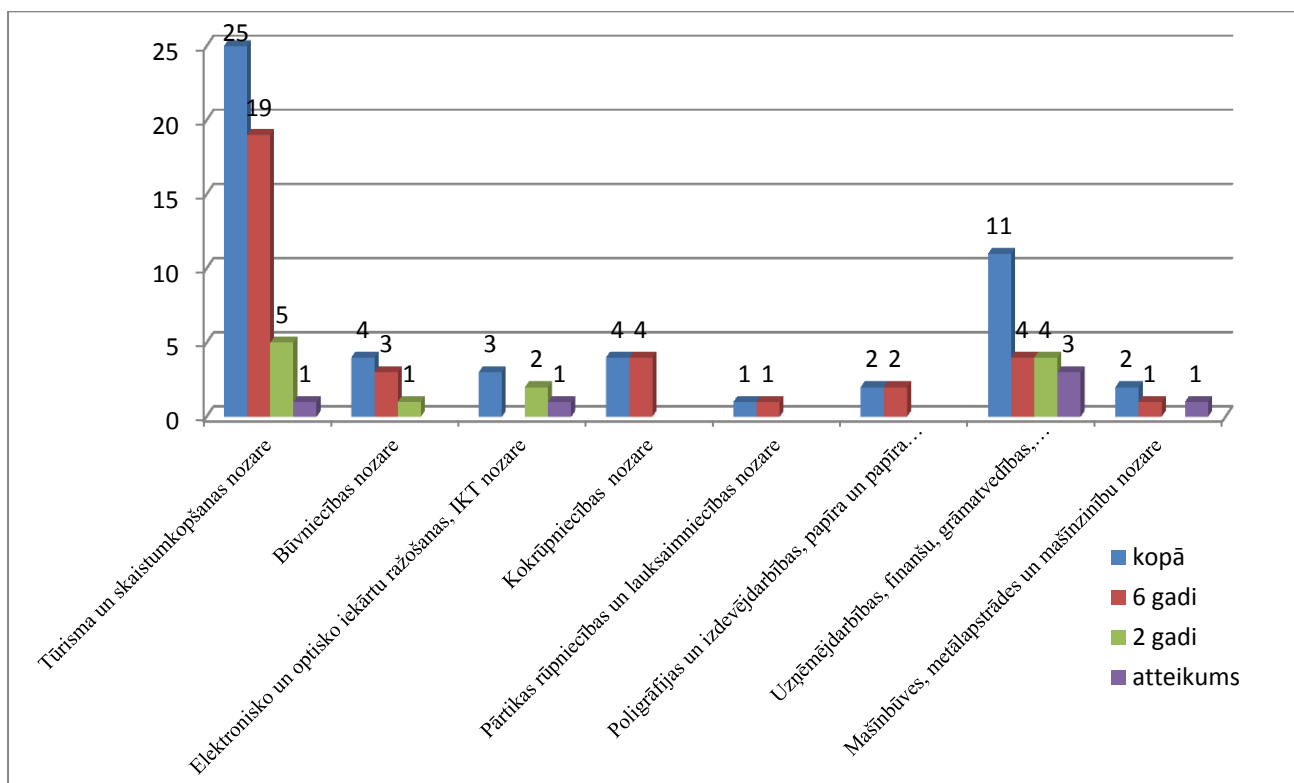
¹⁵MK noteikumu Nr.852 3.punkts: lai pieteiktos akreditācijai, iestāde dienestā iesniedz: akreditācijas iesniegumu, kas saskaņots ar iestādes dibinātāju, pašnovērtējuma ziņojumu, kas saskaņots ar iestādes dibinātāju un ir publicēts iestādes vai tās dibinātāja tīmekļa vietnē.

MK noteikumu Nr.852 6.1.punkts: 6.1.ēstādi akreditācijai var pieteikt iestādes dibinātājs, šo noteikumu 4., 5. un 6.punktā minētajos termiņos iesniedzot dienestā akreditācijas iesniegumu, pašnovērtējuma ziņojumu un dokumentu, kas apliecina iestādes (izņemot eksaminācijas centru) vadītāja tālākizglītību iestādes darba organizācijā vai kvalitātes novērtēšanā.

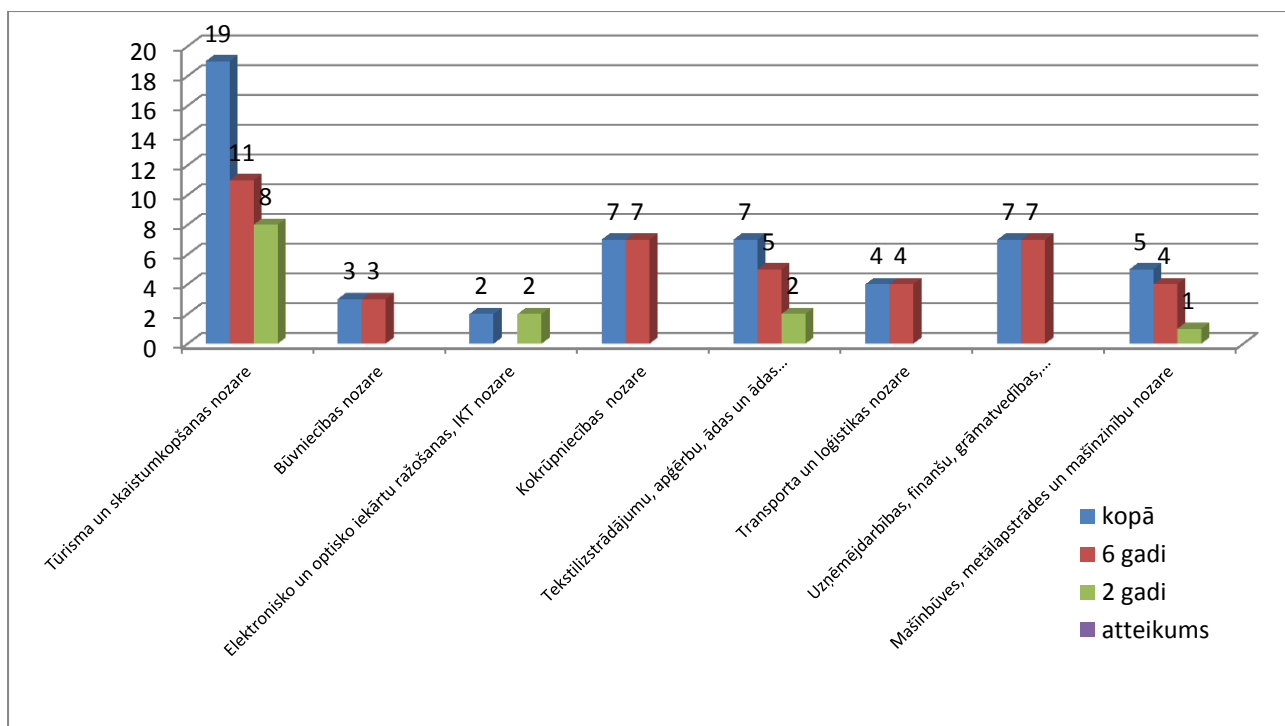
papīra un papīra izstrādājumu ražošana un datordizains								
Pārtikas rūpniecība un lauksaimniecība	1	-	-	1	-	-	-	-
Citas	5	5	-	10	1	3	2	6
Kopā:	22	7	33	62	20	12	28	60

4.tabula. Profesionālās izglītības programmu skaits atbilstoši nozarei

Diagrammās apkopota informācija par akreditācijas termiņu akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās vidējās, arodizglītības, profesionālās pamatizglītības un profesionālās tālākizglītības programmām 2011. un 2012.gadā.

17.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās, 2011.gads

18.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās, 2012.gads

8.1. Tūrisma un skaistumkopšanas nozare

2011.gadā akreditācijai ar ekspertu komisiju izglītības iestādes pieteica 25 profesionālās izglītības programmas Tūrisma un skaistumkopšanas nozarē, tajā skaitā profesionālās vidējās, arodizglītības un tālākizglītības programmas, no tām 18 (72%) - īstenoja privātās izglītības iestādes un 7 (28%) - valsts dibinātas izglītības iestādes.

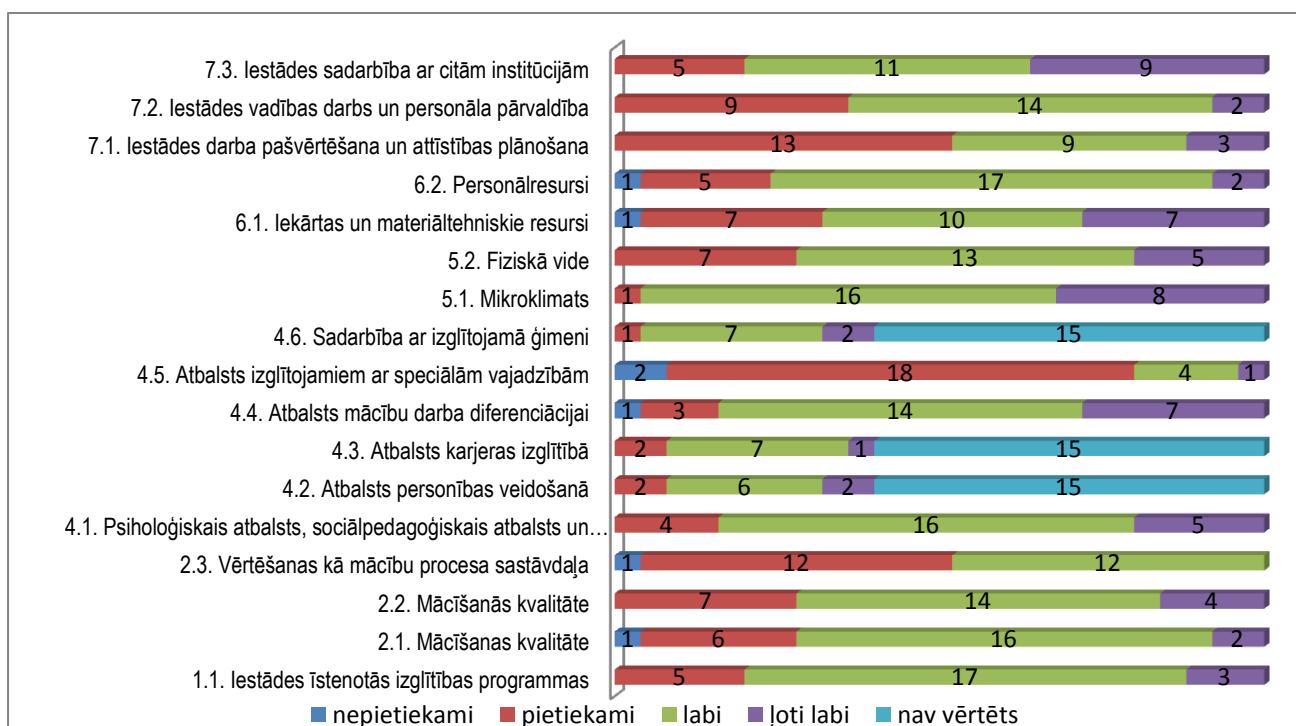
2012.gadā akreditācijai ar ekspertu komisiju izglītības iestādes pieteica 19 programmas, no tām 11 (58%) - privāto izglītības iestāžu programmas, 5 (26%) - valsts un 3 (16%) - pašvaldību dibināto izglītības iestāžu programmas.

2011.gadā viena no privātās izglītības iestādes īstenotajām profesionālās vidējas izglītības programmām un četras profesionālās tālākizglītības programmas tika akreditētas uz diviem gadiem, viena profesionālās tālākizglītības programma saņēma akreditācijas atteikumu, savukārt, 2012.gadā astoņas izglītības programmas tika akreditētas uz diviem gadiem, no tām - pašvaldības dibinātās izglītības iestādes īstenotā arodizglītības programma, privātās izglītības iestādes īstenotā profesionālās vidējās izglītības programma un sešas profesionālās tālākizglītības programmas.

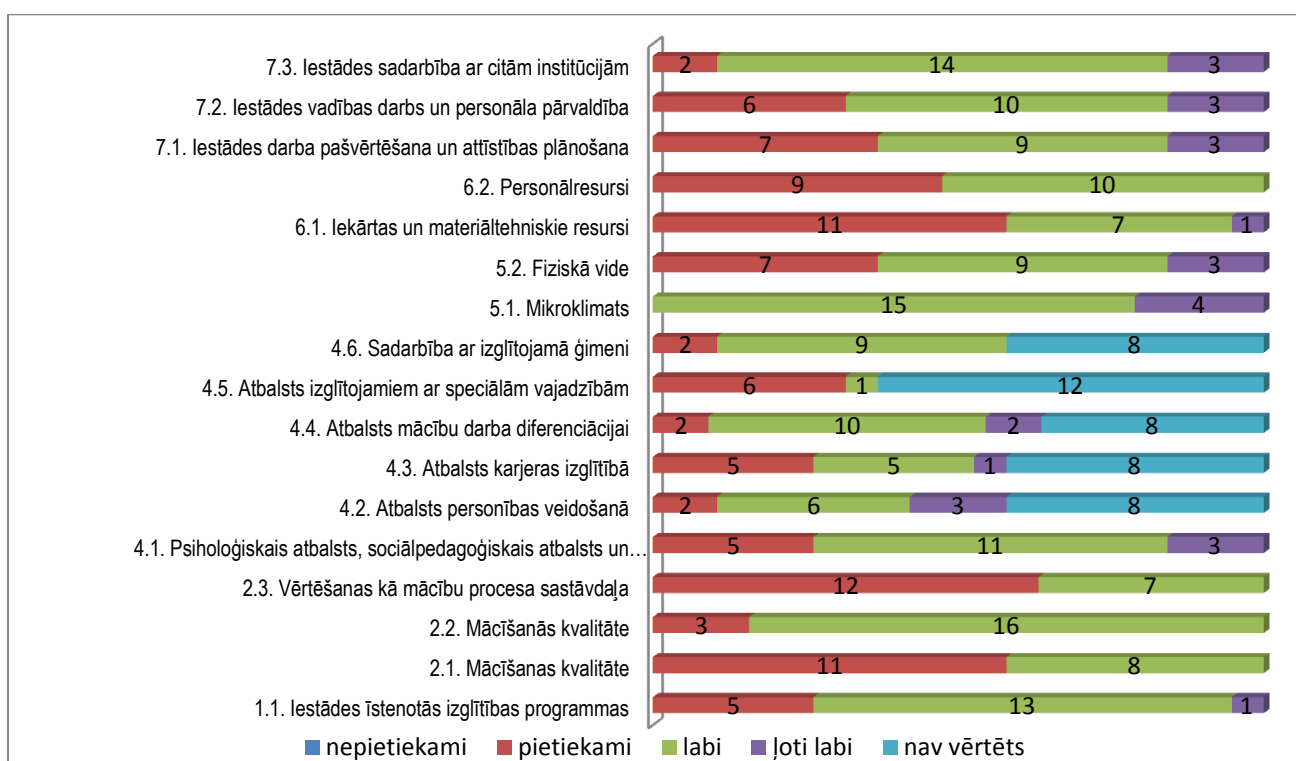
Par izglītības programmu īstenošanu, kuras akreditētas uz sešiem gadiem, akreditācijas ekspertu komisija ziņojumos norāda pozitīvo un izglītības iestāžu īpašos piedāvājumus, piemēram:

- par valsts dibinātajām izglītības iestādēm:
 - mērķtiecīgi organizē sadarbību ar darba devējiem par izglītības satura jautājumiem, praktisko mācību un prakses īstenošanu,
 - plāno, veicina un atbalsta talantīgo izglītojamo līdzdalību konkursos, olimpiādēs, projektos, u.c.,
 - plāno un iekārtu un materiāltehniskie resursu iegādi,
 - pedagogi aktīvi iesaistās Eiropas Sociālā fonda projektu aktivitātēs;
- par privātajām izglītības iestādēm:
 - sagatavoti daudzveidīgi metodiskie materiāli,
 - notiek regulāra un iestādes darbību veicinoša sadarbība ar dibinātāju,

- izdevīgs ģeogrāfiskais izvietojums.

19.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās Tūrisma un skaistumkopšanas nozarē, 2011.gads

20.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās Tūrisma un skaistumkopšanas nozarē, 2012.gads

Izvērtējot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumus, iespējams secināt, ka izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās vidējās vai profesionālās tālākizglītības programmas Tūrisma un skaistumkopšanas nozarē, nepieciešams:

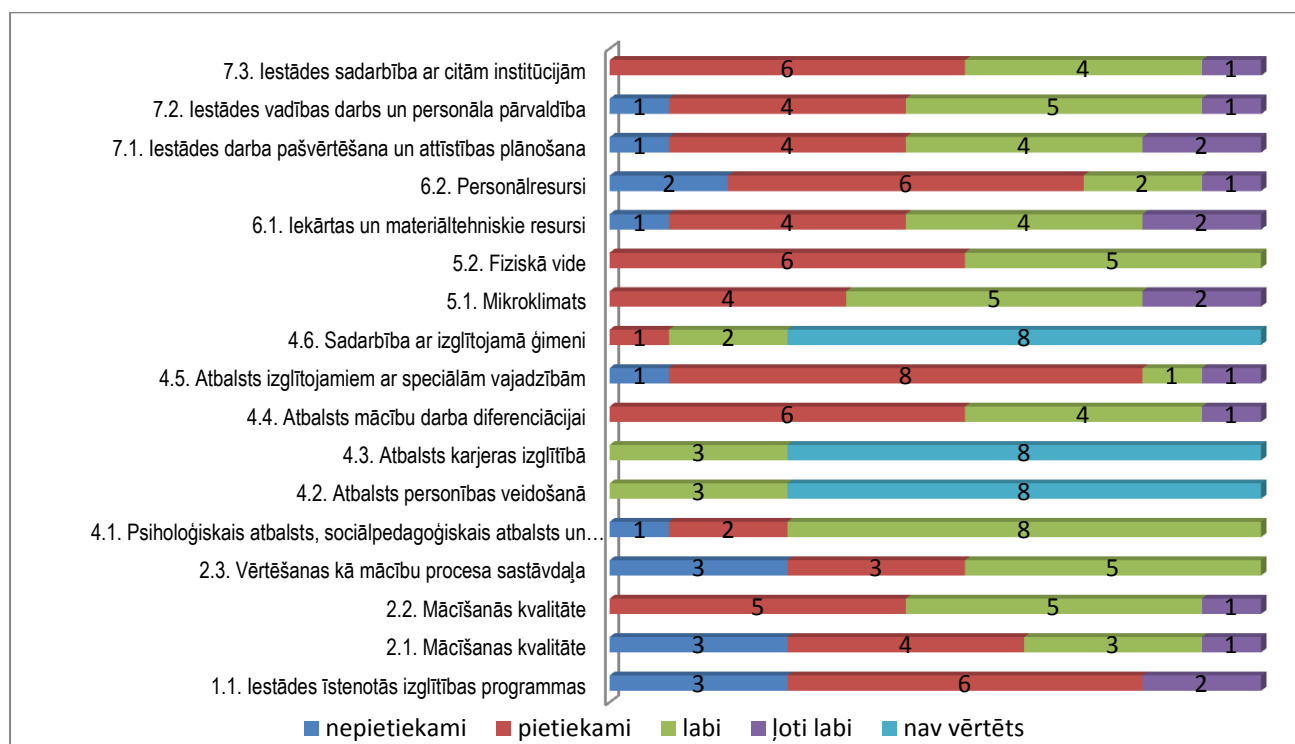
- aktualizēt izglītības programmas, tajā skaitā mācību priekšmetu programmas atbilstoši jauno profesijas standartu, nozares un darba tirgus prasībām, īpašu uzmanību pievēršot praktisko mācību apguvei,
- pedagogiem sekot tūrisma attīstības norisēm valsts, reģionālajā un pašvaldību līmenī, mācību procesā kopīgi vērtēt un analizēt nozarē notiekošos procesus, iepazīstināt izglītojamos ar rezervēšanas sistēmām un to pielietošanu praktiskajā uzņēmuma darbā,
- dažādāt mācību metodes, plašāk izmantot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas,
- pilnveidot prakses programmu, precizējot veicamos uzdevumus, izstrādāt vienotas prasības prakses pārskata veidošanai,
- sakārtot metodiskos materiālus un izdales materiālus secīgi un atbilstoši tēmām,
- pilnveidot izglītojamo mācību sasniegumu un pedagogu darba kvalitātes vērtēšanas sistēmas,
- izstrādāt pasākumu plānu mācību procesa pieejamības nodrošināšanai izglītojamiem ar speciālām vajadzībām,
- regulāri atjaunot informāciju izglītības iestādes interneta lapā,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi, iegādājoties izglītības programmām un nozares prasībām atbilstošas iekārtas un materiāltehniskos resursus, izstrādāt mācību tehnisko līdzekļu bāzes pilnveides plānu,
- papildināt esošo mācību literatūras un metodisko materiālu krātuvi, iegādājoties mācību procesam nepieciešamās grāmatas atbilstoši izglītojamo skaitam, veikt regulāru mācību grāmatu fonda pārskatīšanu, norakstīšanu, abonēt nozares periodiskos izdevumus,
- izstrādāt pedagogu profesionālās pilnveides plānu, iespēju robežās finansiāli atbalstīt pedagogu profesionālo pilnveidi,
- aktualizēt izglītības iestādes izglītības iestādes iekšējos normatīvos aktus, tajā skaitā darba aizsardzības noteikumus, sakārtot un noformēt dokumentāciju atbilstoši lietvedības prasībām,
- uzlabot izglītības iestādes darba organizāciju, tajā skaitā izstrādāt metodiskā darba vadības sistēmu,
- izstrādāt pašnovērtēšanas sistēmu, veikt izglītības iestādes darba analīzi, sagatavot pārskatu par iepriekšējā gada darba plāna izpildi,
- pilnveidot sadarbību ar nozares organizācijām un darba devējiem (tajā skaitā skaistumkopšanas nozarē - ar sertificētiem ārstiem kosmetologiem un sertificētiem kosmētiķiem), nodrošinot informācijas apmaiņu par nozares aktualitātēm, iesaistot darba devējus izglītības programmu aktualizācijas procesos,
- nodrošināt izglītojamos ar atbilstošām prakses vietām.

Atsevišķos akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos norādīta nepieciešamība nodrošināt darba vietai un darba aprīkojumam atbilstošas darba drošības un veselības aizsardzības prasības (apgaismojumu, ergonomikas prasības), veikt ugunsaizsardzības sistēmas un izziņošanas sistēmas remontu, sakārtot izglītojamo personas lietas, izstrādāt darbinieku pienākumu aprakstus, nodrošināt savlaicīgu ierakstu veikšanu profesionālās izglītības dokumentu izsniegšanas reģistrācijas žurnālā. paplašināt interešu izglītības piedāvājumu (valsts dibinātajām izglītības iestādēm).

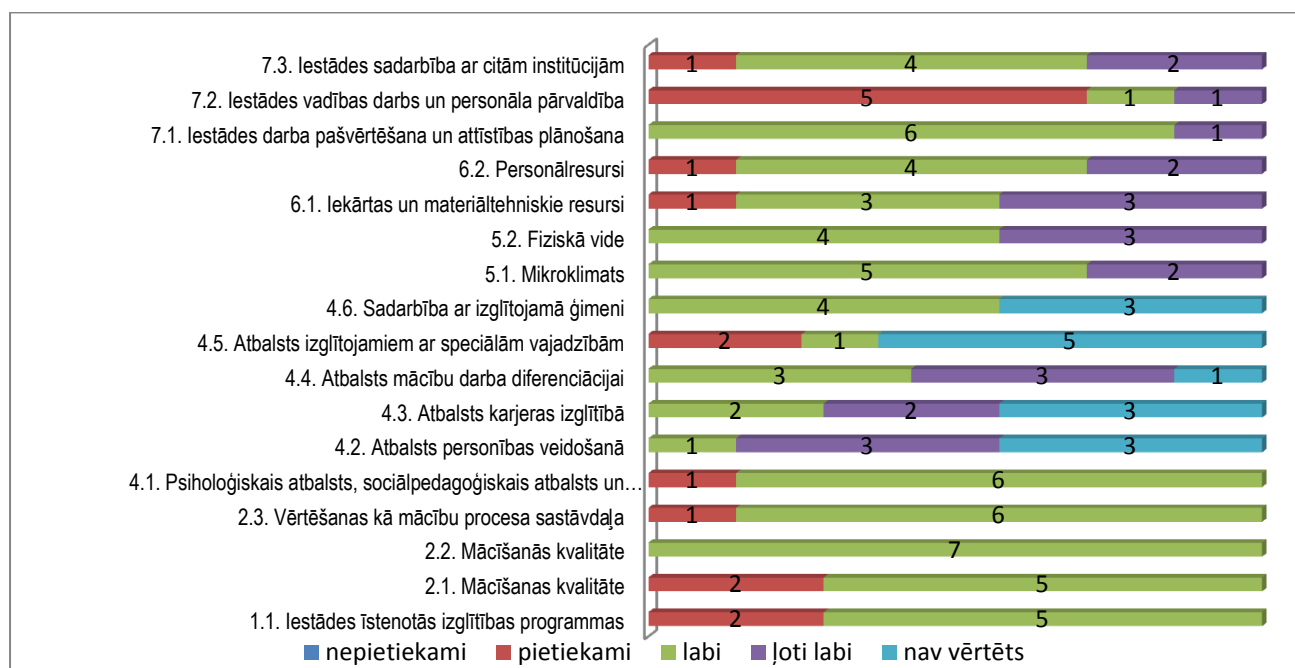
8.2. Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozare

2011.gadā akreditācijai ar ekspertu komisiju izglītības iestādes pieteica 11 profesionālās izglītības programmas Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozarē, tajā skaitā profesionālās vidējās, arodizglītības, profesionālās pamatizglītības un profesionālās tālākizglītības programmas. No tām 9 (82%) īstenoja privātās izglītības iestādes, 2 (18%) - valsts dibinātas izglītības iestādes.

2012.gadā akreditācijai pieteica 7 programmas, no tām 2 (29%) - privāto izglītības iestāžu īstenotās programmas, 4 (57%) - valsts un 1 (14%) - pašvaldības dibinātas izglītības iestādes programma.

21.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozarē, 2011.gads

22.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozarē, 2012.gads

2011.gadā trīs privātās izglītības iestādes īstenotās profesionālās tālākizglītības programmas saņēma akreditācijas atteikumu, trīs privāto izglītības iestāžu īstenotās profesionālās tālākizglītības un viena profesionālās vidējās izglītības programma tika akreditēta uz diviem gadiem. 2012.gadā visas izglītības programmas tika akreditētas uz sešiem gadiem.

Izvērtējot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumus, iespējams secināt, ka izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās vidējās vai profesionālās tālākizglītības programmas Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozarē, nepieciešams:

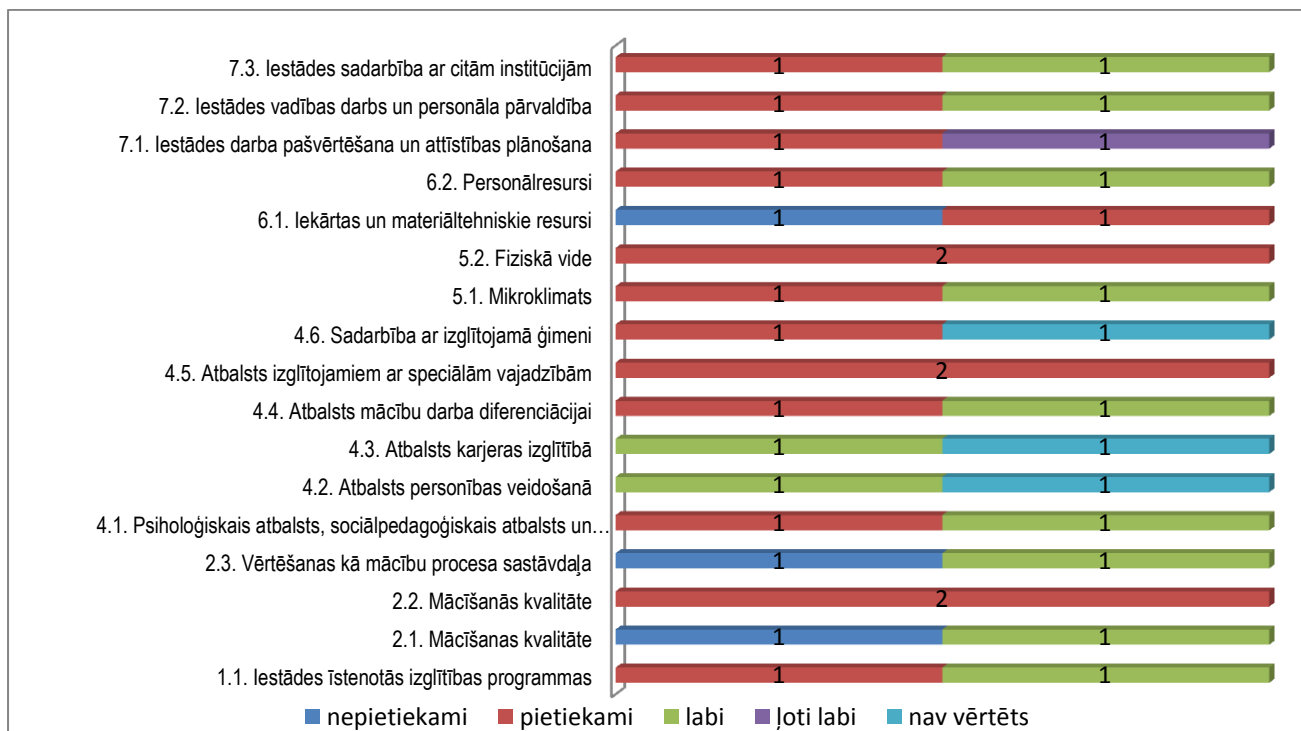
- aktualizēt izglītības programmas, tajā skaitā mācību priekšmetu programmas atbilstoši jauno profesijas standartu, nozares un darba tirgus prasībām, tajā skaitā mācību saturā iekļaut tēmas par jaunajām mārketinga formām elektroniskajā vidē (e-mārketing, e-business, komunikācija ar klientiem e-vidē), par nozares normatīvo aktu prasībām,
- dažādot mācību metodes, motivēt izglītojamos,
- plašāk izmantot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, tajā skaitā e-mācību vidē (piemēram, Moodle), nodrošināt iespēju apgūt profesionālās datorgrāmatvedības programmas,
- pilnveidot mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmu,
- apkopot informāciju par absolventu darba gaitām un tālākizglītību, veikt mērījumus par izglītojamo apmierinātību ar mācību procesu,
- izstrādāt konsultāciju grafiku,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi,
- izstrādāt pedagogu profesionālās pilnveides plānu,
- aktualizēt izglītības iestādes izglītības iestādes iekšējos normatīvos aktus, tajā skaitā darba aizsardzības noteikumus, sakārtot un noformēt dokumentāciju atbilstoši lietvedības prasībām,
- uzlabot izglītības iestādes darba organizāciju, vadības darbu un personāla pārvaldību.
- izstrādāt pašnovērtēšanas sistēmu,
- pilnveidot sadarbību ar nozares organizācijām un darba devējiem, nodrošinot informācijas apmaiņu par nozares aktualitātēm (tajā skaitā biroja tehniku un precēm, datortehniku un programmatūru u.c.).

Atsevišķos akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos norādīta nepieciešamība nodrošināt darba vietai un darba aprikojumam atbilstošas darba drošības un veselības aizsardzības prasības (ergonomikas prasības – regulējamus galdus un/vai krēslus); izveidot mācību biroju, iekārtot telpu svešvalodu apguvei, nodrošināt telpu iekārtojuma un platības atbilstību izglītojamo skaitam; nodrošināt darbinieku profesionālo pilnveidi par aktuālajām izmaiņām ārējos normatīvajos aktos, piemēram dokumentu un arhīvu pārvaldībā.

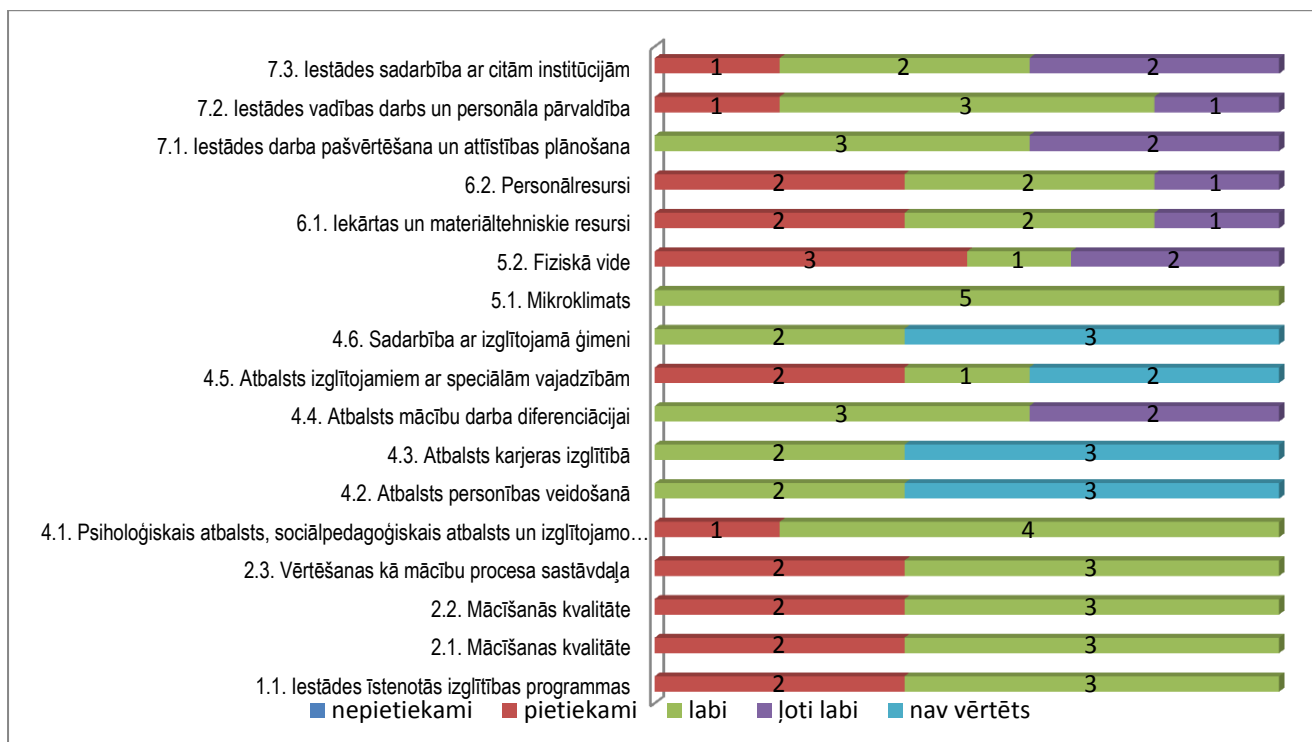
8.3. Mašīnbūves, metālapstrādes un mašīnzinību nozare

2011.gadā akreditācijai ar ekspertu komisiju izglītības iestādes pieteica 2 profesionālās izglītības programmas Mašīnbūves, metālapstrādes un mašīnzinību nozarē, no tām profesionālās tālākizglītības programmu īstenoja privātā izglītības iestāde un arodizglītības programmu - valsts dibināta izglītības iestāde. Savukārt, 2012.gadā akreditācijai ar ekspertu komisiju pieteica 5 programmas, no tām 3 (60%) - privāto izglītības iestāžu īstenotās profesionālās tālākizglītības programmas un 2 (40%) - valsts dibināto izglītības iestāžu īstenotās profesionālās vidējās izglītības programmas.

2011.gadā viena privātās izglītības iestādes īstenotā profesionālās tālākizglītības programma saņēma akreditācijas atteikumu un 2012.gadā viena tālākizglītības programma tika akreditēta uz diviem gadiem. Visas pārējās izglītības programmas tika akreditētas uz sešiem gadiem.

23.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās Mašīnbūves, metālapstrādes un mašīnzinību nozarē, 2011.gads

24.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās Mašīnbūves, metālapstrādes un mašīnzinību nozarē, 2012.gads

Izvērtējot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumus, iespējams secināt, ka izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās vidējās vai profesionālās tālākizglītības programmas Mašīnbūves, metālapstrādes un mašīnzinību nozarē, nepieciešams:

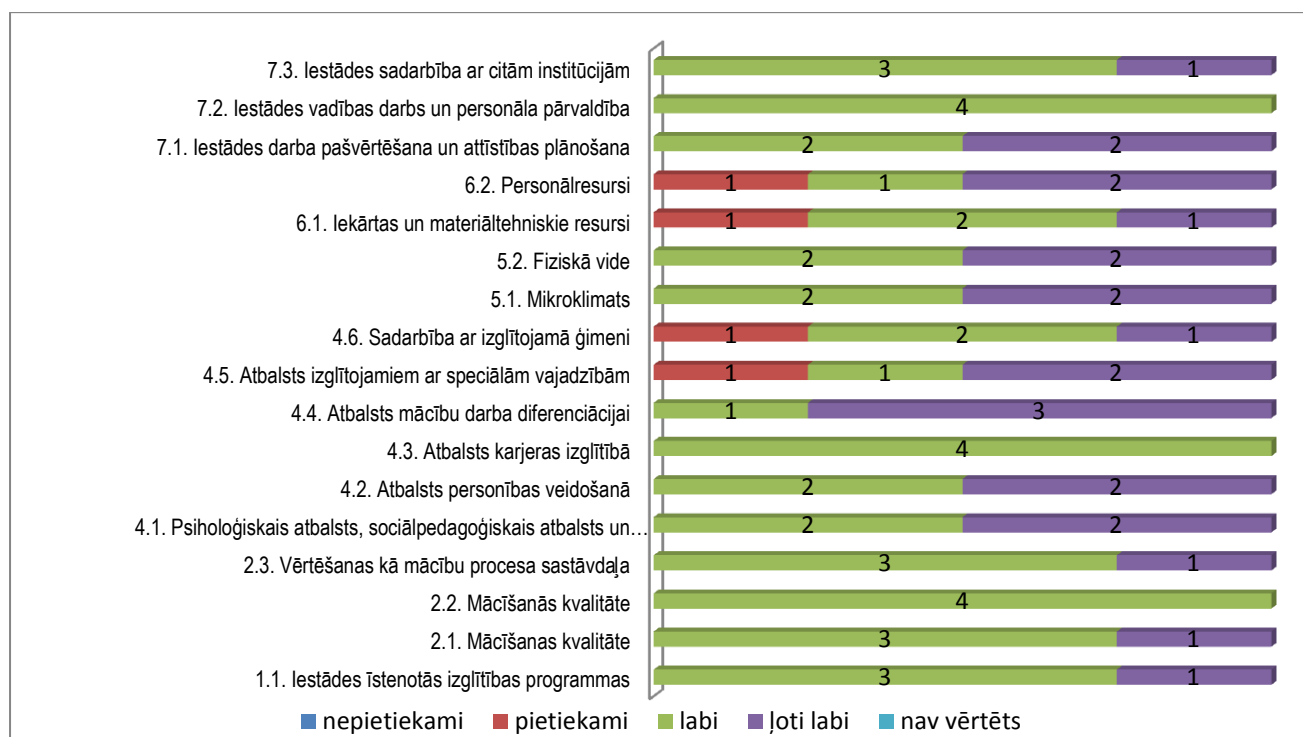
- aktualizēt izglītības programmas, tajā skaitā mācību priekšmetu programmas atbilstoši profesijas standartu un nozares prasībām, precizējot Eiropas standartus (EN) metināšanai,
- aktualizēt izglītības programmas īstenošanai nepieciešamo materiālu un tehnisko līdzekļu sarakstus,
- papildināt esošo mācību literatūras un metodisko materiālu krātuvi ar profesionālo mācību literatūru (piemēram, metināšanas paraugi, testi u.t.t), veikt regulāru mācību grāmatu fonda pārskatīšanu, norakstīšanu,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi, tajā skaitā, iegādājoties iekārtas, aprīkojumu, instrumentus, kas atbilst izglītības iestādes īstenojamās izglītības programmas specifikai un izglītojamo skaitam,
- pilnveidot sadarbību ar nozares asociāciju un darba devējiem,
- pilnveidot pašnovērtēšanas un mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmas.

8.4. Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozare

2011.gadā profesionālās izglītības programmas Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozarē akreditācijai ar ekspertu komisiju pieteica 4 izglītības iestādes, no tām 2 ir valsts dibinātas izglītības iestādes, kuras īsteno profesionālās vidējās izglītības programmas un 2 - pašvaldību dibinātas izglītības iestādes, kuras īsteno profesionālās pamatizglītības programmas.

2012.gadā - 7 izglītības iestādes, no tām 3 (43%) ir valsts dibinātas izglītības iestādes, kuras īsteno vienu pamatizglītības, vienu – arodizglītības un vienu profesionālās vidējās izglītības programmu, 4 (57%) ir pašvaldību dibinātas izglītības iestādes, visas īsteno profesionālās pamatizglītības programmas.

Visas profesionālās izglītības programmas ir akreditētas uz sešiem gadiem.

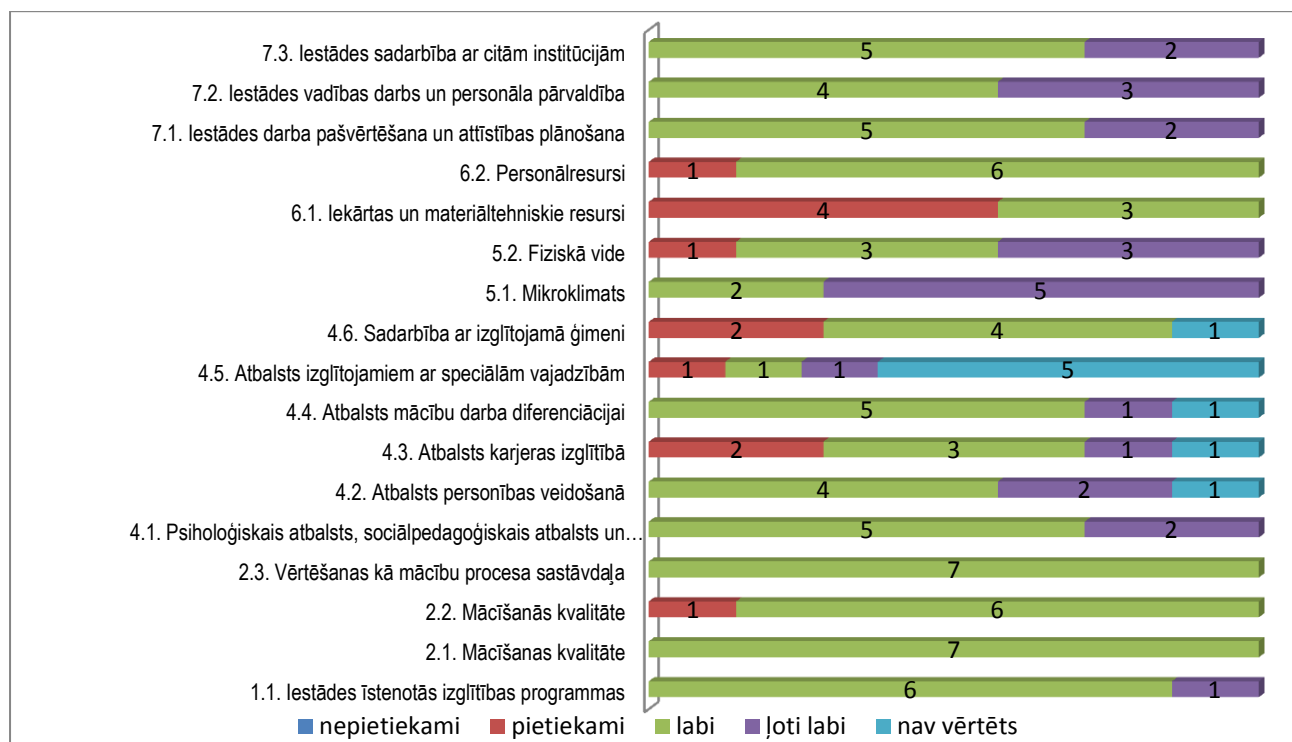

25.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozarē, 2011.gads

Šajā nozarē ir vislielākais izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšanai pieteikto profesionālās pamatizglītības programmu skaits, piemēram, 2011.gadā – 2 (50%), savukārt,

2012.gadā – 5 (71%). Akreditācijas ekspertu komisija, vērtējot šādas programmas, norāda izglītības iestāžu īpašos piedāvājumus, piemēram:

- izglītības programmas apgūvē tiek pielietoti mūsdienīgi materiāltehniskie līdzekļi, īpaši vispārizglītojošos mācību priekšmetos,
- izglītības iestādes iekārtas piemērojamas praktisko darbu, praktisko mācību īstenošanai izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām,
- izglītības iestāde un tās iekšējais plānojums nodrošina mācību procesa pieejamību izglītojamajiem ar kustību traucējumiem,
- izglītības iestāde nodrošina individuālu, diferencētu pieeju katram izglītojamajam, tajā skaitā - ar dažāda līmeņa attīstības traucējumiem.

26.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozarē, 2012.gads

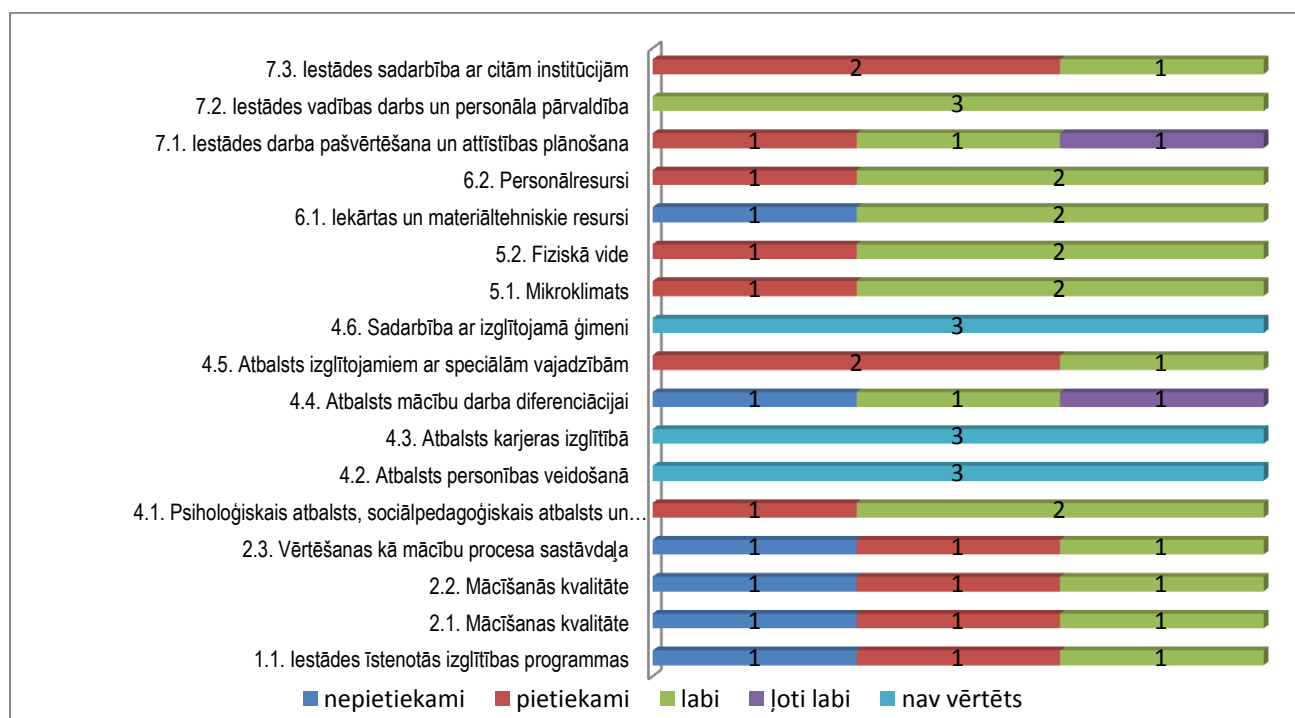
Izvērtējot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumus, iespējams secināt, ka izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās pamatizglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozarē, nepieciešams:

- izstrādāt karjeras izglītības programmu,
- veikt mehānisko darbnīcu remontu, uzlabot mācību darbnīcu ventilācijas sistēmu,
- papildināt mācību tehnisko līdzekļu bāzi ar mērinstrumentiem, rokas elektriskajiem instrumentiem, stacionārajām kokapstrādes mašīnām un pozīcijas tipa kokapstrādes mašīnām un izglītības programmai atbilstošiem uzskates līdzekļiem,
- aktivizēt sadarbību ar darba devējiem.

Atsevišķos akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos norādīta nepieciešamība izstrādāt drošības noteikumus izglītības iestādes kokapstrādes darbnīcā; nodrošināt izglītības iestādi ar atbilstošu atbalsta personālu darbam korekcijas grupā; veikt galdniecības darbnīcas siltināšanu un izstrādāt teritorijas labiekārtošanas darbu projektu.

8.5. Elektronisko un optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozare

Pēdējos divos gados izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšanai Elektronisko un optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozarē pieteiktas tikai profesionālās tālākizglītības programmas. 2011.gadā tās akreditācijai ar ekspertu komisiju pieteica 3 privātās izglītības iestādes, rezultātā viena no profesionālās tālākizglītības programmām saņēma akreditācijas atteikumu, otra – tika akreditēta uz diviem gadiem, trešā – uz sešiem gadiem, savukārt, 2012.gadā gan valsts dibinātās (programmas īstenošanas vieta – cietums), gan privātās izglītības iestādes īstenošanās programmas tika akreditētas uz diviem gadiem.

27.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās Elektronisko un optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozarē, 2011.gads

Izvērtējot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumus, iespējams secināt, ka izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās vidējās vai profesionālās tālākizglītības programmas Elektronisko un optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozarē, nepieciešams:

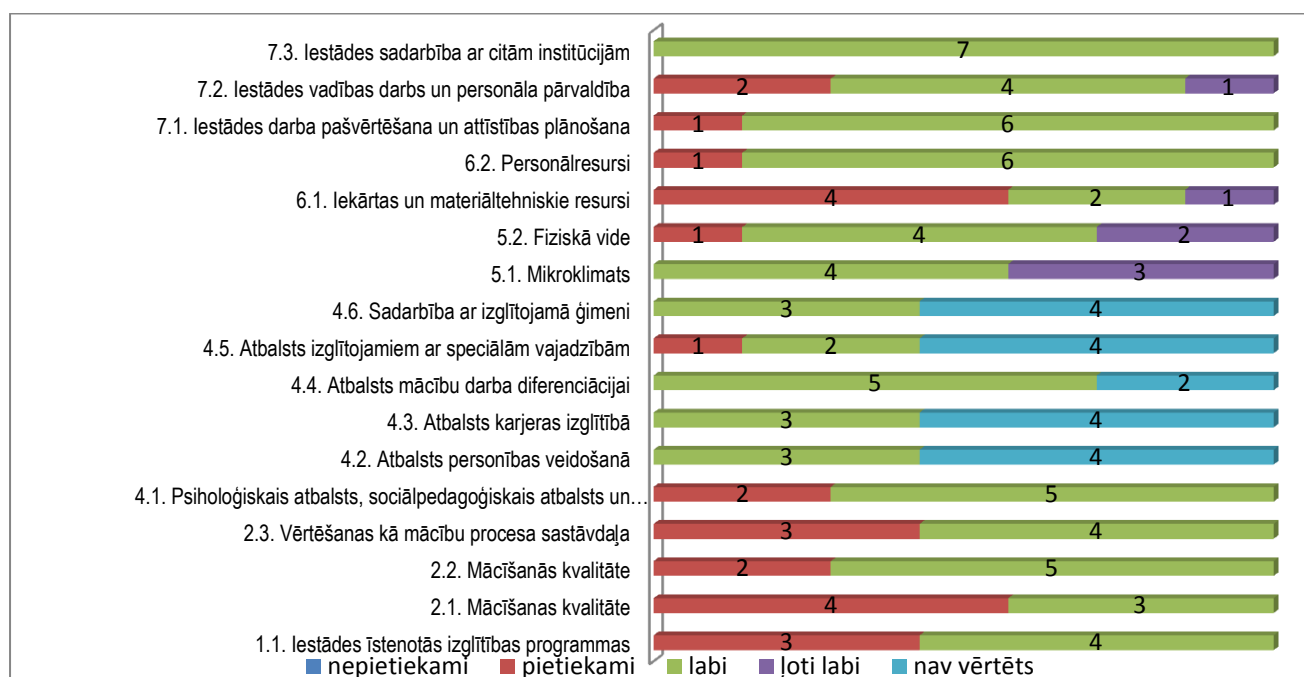
- aktualizēt izglītības programmu saturu atbilstoši darba tirgus prasībām, to izstrādē lietojot Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas apstiprināto oficiālo latviešu valodas terminoloģiju, izglītības programmā kā atsevišķu mācību priekšmetu iekļaut profesionālo angļu valodu,
- papildināt profesionālās kvalifikācijas eksāmenu jautājumu datu bāzi,
- pilnveidot mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmu, sistematizējot informāciju par izglītojamo mācību sasniegumiem, un informācijas analīzi izmantot metodiskā darba pilnveidošanai,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi, iegādājoties izglītības programmām un nozares prasībām atbilstošas iekārtas un materiāltehniskos resursus (tajā skaitā modeļus un simulācijas), izstrādāt mācību tehnisko līdzekļu bāzes pilnveides plānu,
- izstrādāt pedagogu profesionālās pilnveides plānu, nodrošināt pedagogu profesionālo pilnveidi,

- aktualizēt izglītības iestādes iekšējos normatīvos aktus, sakārtot un noformēt dokumentāciju atbilstoši lietvedības prasībām, aktualizēt izglītības iestādes nolikumu,
- uzlabot izglītības iestādes darba organizāciju un personāla pārvaldību,
- pilnveidot pašnovērtēšanas sistēmu,
- iespēju robežās iesaistīties Eiropas Sociālā fonda un citos projektos.

8.6. Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozare

2012.gadā profesionālās izglītības programmas Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozarē akreditācijai ar ekspertu komisiju pieteica 7 izglītības iestādes, 3 valsts dibinātas izglītības iestādes un 4 privātās izglītības iestādes.

Divas profesionālās tālākizglītības programmas, kuras īsteno privātās izglītības iestādes tika akreditētas uz diviem gadiem.

28.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozarē, 2012.gads

Izvērtējot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumus, var secināt, ka izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās vidējās vai profesionālās tālākizglītības programmas Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas nozarē, nepieciešams:

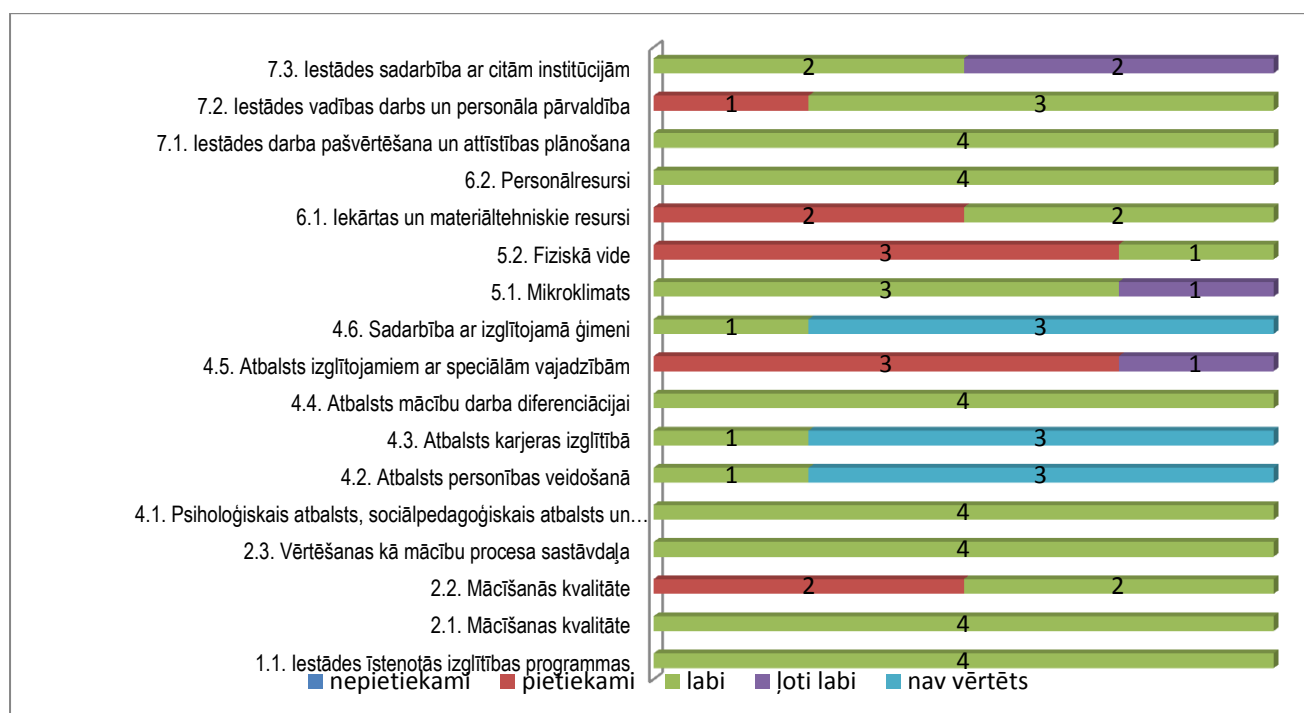
- aktualizēt izglītības programmu saturu atbilstoši darba tirgus prasībām (īpaši programmās, kurās piešķiramās profesionālās kvalifikācijas ir tērpu stila speciālists un drēbnieks),
- pilnveidot mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmu, aktualizēt vērtēšanas kārtību,
- dažādot mācību metodes, plašāk izmantot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (tajā skaitā – profesionālās apģērbu konstruēšanas datorprogrammas),
- izstrādāt mājas darbu, patstāvīgo darbu un praktisko darbu uzdevumus, iepazīstināt izglītojamos ar to vērtēšanas kritērijiem,
- izstrādāt mācību metodiskos un izdales materiālus atbilstoši mācību priekšmetu tēmām,
- papildināt bibliotēku vai krātuvi ar profesionālo mācību literatūru atbilstoši izglītojamo skaitam, abonēt nozares periodiskos izdevumus,

- iegādāties izglītības programmu specifikai un nozares prasībām atbilstošus tehniskos līdzekļus (piegriezēja galdus, profesionālās ādas rūpniecības cilindra šujmašīnas, mazās poligrāfijas iekārtas u.c.), izstrādāt mācību tehnisko līdzekļu bāzes pilnveides plānu,
- aktualizēt izglītības iestādes izglītības iestādes iekšējos normatīvos aktus,
- pilnveidot sadarbību ar nozares organizācijām un darba devējiem, īpaši izglītības programmu satura izstrādē un izglītojamo nodrošināšanā ar atbilstošām prakses vietām.

Atsevišķos akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos norādīta nepieciešamība veikt pasākumus izglītības iestādes ēkas energoefektivitātes uzlabošanai, nodrošinot optimālu gaisa temperatūru visās izglītības iestādes telpās; nodrošināt telpu iekārtojuma un platības atbilstību izglītojamo skaitam; izstrādāt iekšējos normatīvos aktus izglītojamo uzņemšanai un ārpusstundu pasākumu organizēšanai; nodrošināt pedagogu apmācību darbam ar vienu izglītojamo (ja izglītības iestāde plāno uzņemt šādas „grupas”).

8.7. Transporta un loģistikas nozare

2012.gadā profesionālās izglītības programmas Transporta un loģistikas nozarē akreditācijai ar ekspertu komisiju pieteica 4 izglītības iestādes, viena valsts dibināta izglītības iestāde un 3 privātās izglītības iestādes.

29.attēls. Akreditācijas termiņš akreditācijai ar ekspertu komisiju profesionālās izglītības programmās Transporta un loģistikas nozarē, 2012.gads

Šajā nozarē visas profesionālās izglītības programmas ir akreditētas uz sešiem gadiem, tādēļ akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos dominē pozitīvais vai izglītības iestāžu īpašie piedāvājumi, norādīti atsevišķi ieteikumi profesionālās izglītības programmu īstenošanas uzlabošanai:

- pilnveidot mācību nodarbību uzskaites kārtību, īpaši praktiskajās nodarbībās,
- dažādot mācību metodes, plašāk izmantot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi,
- sakārtot un estētiski noformēt izglītības iestādes vidi,

- papildināt bibliotēku vai krātuvi ar profesionālo mācību literatūru, veikt regulāru mācību grāmatu fonda pārskatīšanu, norakstīšanu.

8.8. Citas nozares

Citās nozarēs izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšanai pieteikto programmu skaits ir salīdzinoši neliels. Piemēram, 2011.gadā profesionālās izglītības programmas Pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības nozarē akreditācijai ar ekspertu komisiju pieteica viena valsts dibināta izglītības iestāde, savukārt, Poligrāfijas un izdevējdarbības, papīra un papīra izstrādājumu ražošanas un datorizaina nozarē - divas, no tām viena - valsts dibināta izglītības iestāde un otra - privātā izglītības iestāde.

8.9. Kopīgie ieteikumi profesionālās izglītības programmu īstenošanai

Izglītības iestādēm, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas nepieciešams:

- aktualizēt izglītības programmas, tajā skaitā mācību priekšmetu programmas atbilstoši profesijas standartu, nozaru un darba tirgus prasībām,
- aktualizēt izglītības programmas īstenošanai nepieciešamo materiālu un tehnisko līdzekļu sarakstus,
- pilnveidot mācību nodarbību uzskaites kārtību, īpaši praktiskajās nodarbībās,
- motivēt izglītojamos mācīties,
- papildināt esošo mācību literatūras un metodisko materiālu krātuvi ar profesionālo mācību literatūru, veikt regulāru mācību grāmatu fonda pārskatīšanu, norakstīšanu,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi,
- izstrādāt pedagogu profesionālās pilnveides plānu,
- pilnveidot sadarbību ar nozares organizācijām, aktivizēt izglītības iestādes sadarbību ar valsts institūcijām un darba devējiem,
- iespēju robežās iesaistīties projektu īstenošanā, lai paplašinātu iespējas izglītojamo un pedagogu pieredzes apmaiņai, izmantot Eiropas Sociālo fondu u.c. projektu finansiālās iespējas,
- pilnveidot pašnovērtēšanas sistēmu,

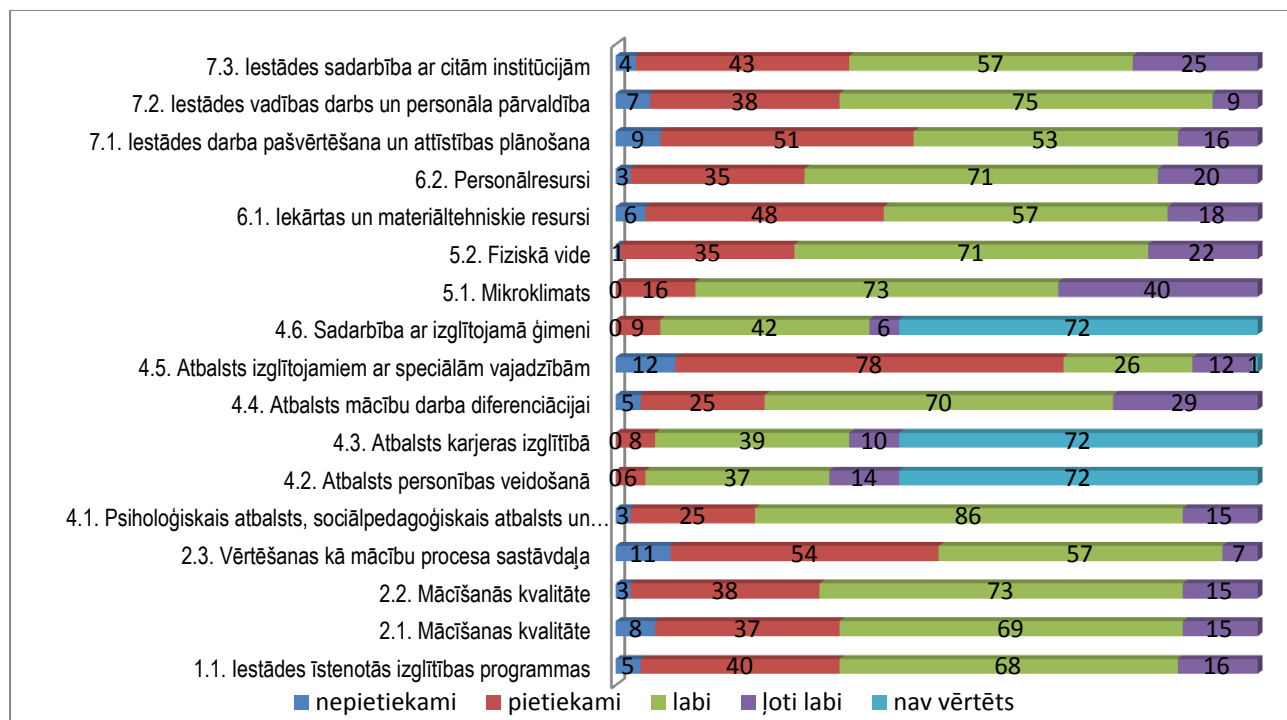
savukārt, privātajām profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādēm:

- aktualizēt izglītības programmu saturu atbilstoši darba tirgus prasībām,
- pilnveidot pašnovērtēšanas un mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmas,
- pilnveidot mācību tehnisko līdzekļu bāzi, iegādājoties izglītības programmu specifikai un nozares prasībām atbilstošus mācību tehniskos līdzekļus, izstrādāt materiālu un tehniskās līdzekļu bāzes pilnveides plānu,
- izstrādāt pedagogu profesionālās pilnveides plānu,
- aktualizēt izglītības iestādes izglītības iestādes iekšējos normatīvos aktus, sakārtot un noformēt dokumentāciju atbilstoši lietvedības prasībām,
- uzlabot izglītības iestādes darba organizāciju, vadības darbu un personāla pārvaldību.

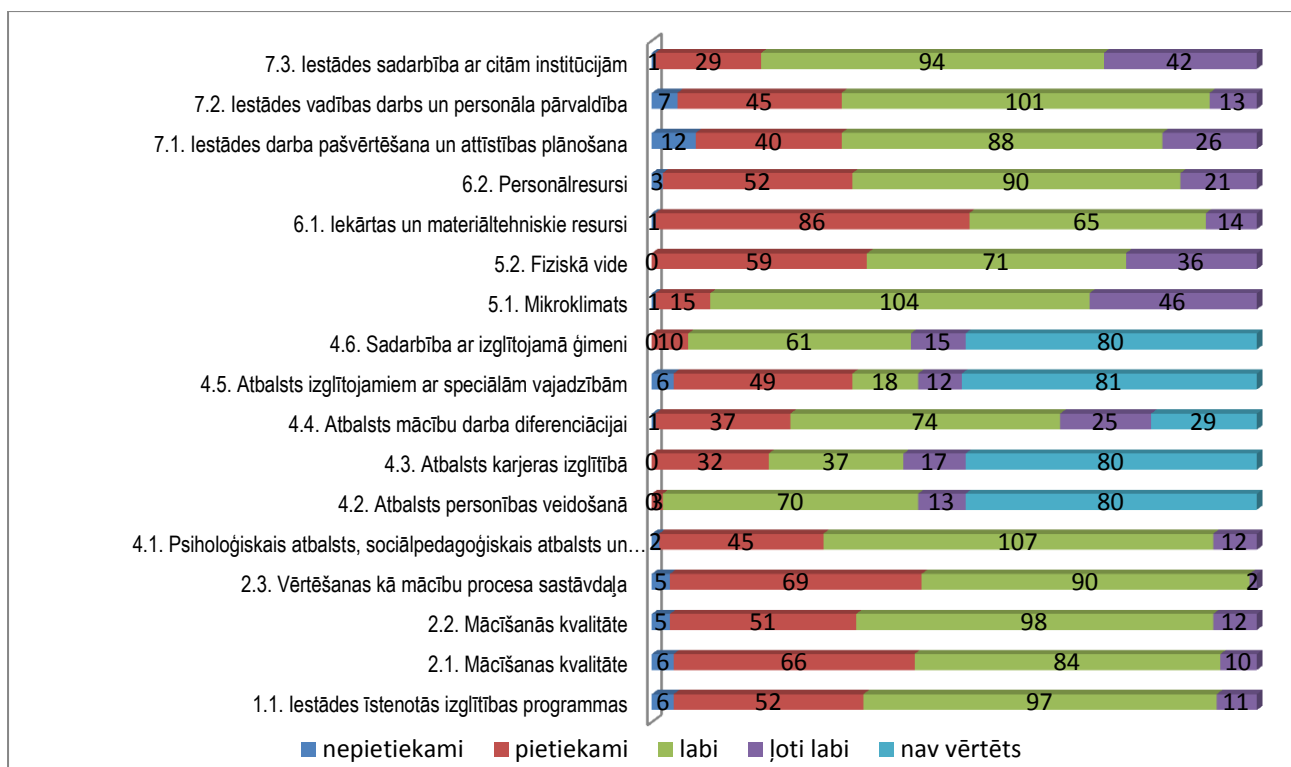
9. Kopsavilkums par profesionālās izglītības programmu un profesionālās izglītības iestāžu akreditāciju profesionālās ievirzes un pilnveides programmās

Profesionālā izglītība nav viendabīga, to nosaka izglītības iestāžu daudzveidība un plašais īstenoto profesionālās izglītības programmu klāsts. Lai piesaistītu izglītojamos, izglītības iestādes nepārtraukti izstrādā un piedāvā jaunas programmas, kas ne vienmēr nodrošina nozaru un uzņēmumu konkurētspējas un attīstības vajadzībām atbilstošu izglītības programmu piedāvājumu.

Diagrammās apkopota informācija no akreditācijas ekspertu komisijas 2011. un 2012.gada ziņojumiem.

30. attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās izglītības programmās un iestāžu akreditācija profesionālās ievirzes vai pilnveides izglītības programmās, 2011.gads

31.attēls. Vērtējumu līmeņu sadalījums kritērijos profesionālās izglītības programmās iestāžu akreditācija profesionālās ievirzes vai pilnveides izglītības programmās, 2012.gads

Var secināt, ka visbiežāk izglītības iestādes darbība un izglītības programmas īstenošanas kvalitāte saņēmusi III līmeņa vērtējumu - „labi”.

Visaugstākie vērtējumi dominē jomā „Iestādes vide”. Kritērijs 5.1. „Mikroklimats” novērtēts ar līmeni „ļoti labi” 2011.gadā – 40 (31%) un 2012.gadā – 46 (28%) gadījumos, savukārt, kritērijs 5.2. „Fiziskā vide” 2011.gadā – 22 (17%) un 2012.gadā – 36 (22%) gadījumos.

Jomā „Mācību saturs – iestādes īstenotās izglītības programmas” dominē vērtējums „labi”, tikai 16 (12%) gadījumos 2011.gadā un 11 (7%) gadījumos 2012.gadā, kritērijs novērtēts ar visaugstāko IV līmeņa vērtējumu - „ļoti labi”, bet 6 (4%) šajā jomā saņemts viszemākais vērtējums - „nepietiekami”.

Visbiežāk ar vērtējuma līmeni „pietiekami” novērtēts jomas „Mācīšana un mācīšanās” kritērijs 2.3. „Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa”, attiecīgi 54 (42%) gadījumos, jomas „Iestādes resursi” kritērijs 6.1. „Iekārtas un materiāltehniskie resursi”, attiecīgi 48 (37%) - 2011.gadā un 86 (52%) gadījumos 2012.gadā, kā arī jomas „Atbalsts izglītojamiem” kritērijs 4.1. „Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)” 78 (60%) gadījumu 2011.gadā.

Veicot ekspertu komisijas ziņojumu izvērtēšanu par izglītības iestādēm, kuras visbiežāk saņēmušas I un II līmeņa vērtējumus, jāsecina, ka tās vairumā gadījumu ir privātās profesionālās izglītības iestādes, kuras īsteno profesionālās pilnveides un tālākizglītības programmas, piemēram:

- 2011.gadā nepietiekams vērtējums saņemts jomas „Mācīšana un mācīšanās” kritērijā 2.3. „Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa” un jomas „Atbalsts izglītojamiem” kritērijā 4.1. „Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)” - 9 % gadījumu;

- 2012.gadā nepietiekams vērtējums saņemts jomas „Iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana” kritērijos: 7.1. „Iestādes darba pašvērtēšana un attīstības plānošana” - 7% gadījumu un 7.2. „Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība” – 4%.

10. SECINĀJUMI

- Profesionālās izglītības iestāžu akreditācijas rezultāti un akreditācijas ekspertu komisiju ziņojumos norādītie ieteikumi parāda jomas, kurās profesionālajā izglītībā ir nepieciešami uzlabojumi, tomēr eksperti komisijas ziņojumā:
 - vērtējot kādu no kritērijiem ar vērtējuma līmeni „nepietiekami” vai „pietiekami”, bieži nenorāda atbilstošu ieteikumu izglītības iestādes darbības un/vai izglītības programmas īstenošanas uzlabošanai,
 - norāda ieteikumu, kurš neatbilst norādītās jomas kritērijam,
 - norāda neizpildāmus ieteikumus vai tos izsaka tādā redakcijā, ka ieteikums nav saprotams u.c..
- Jāturpina izglītēt gan akreditācijas ekspertu komisijas vadītāji, gan nozaru ekspertu padomes vai profesionālo organizāciju deleģētie eksperti, īpašu uzmanību pievēršot akreditācijas ekspertu komisijas ziņojuma un ieteikumu „Ieteikumi iestādes darbības/izglītības programmu uzlabošanai” sagatavošanai.
- Akreditācijas komisijas ekspertiem jāpiedalās izglītojamo mācību sasniegumu novērtēšanā profesionālās kvalifikācijas ieguvei - profesionālās kvalifikācijas eksāmenos (turpmāk – PKE) gan kā novērotājiem, gan kā komisijas locekļiem; jāizveido vienota datu bāze ar PKE komisiju personālsastāvu sarakstiem.
- Ieteikumu skaits mācību satura pilnveidošanai norāda uz nepieciešamību izglītības programmu saturu saskaņot nozaru ekspertu padomēs.
- Ieteikumu skaits mācību tehnisko līdzekļu bāzes pilnveidošanai norāda uz nepieciešamību izglītības iestāžu dibinātājiem investēt un/vai piesaistīt finanšu līdzekļus ne tikai fiziskās vides uzlabošanā un ēku siltināšanā, bet arī iegādājoties mācību procesā izmantojamās tehniskās ierīces un iekārtas (tajā skaitā izglītojamajiem ar īpašām vajadzībām paredzētās tehniskās ierīces un iekārtas), digitālos mācību līdzekļus un resursus.
- Zemie vērtējumi jomas „Iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana” norāda uz nepieciešamību paaugstināt izglītības iestāžu vadītāju kompetenci.
- Joprojām saglabājas tendence izglītības iestāžu pašnovērtējuma ziņojumos iestādes darbību un/vai izglītības programmas īstenošanas kvalitāti vērtēt, nosakot kritērijiem nepamatotu augstu kvalitātes vērtējuma līmeni un radot neobjektīvu priekšstatu par esošo situāciju, tādēļ ieteicams:
 - izstrādāt metodiskos ieteikumus pašnovērtējuma ziņojuma izstrādei,
 - profesionālās izglītības programmas īstenošanas kvalitāti vērtēt īstenošanas vietas adresē (vismaz vienam ekspertam).
- Kvalitātes dienesta departamentam jāturpina darbs pie metodikas pilnveides, jāaktualizē metodikas kvalitātes vērtējuma līmeņu aprakstus, jāpapildina nacionālos kvalitātes novērtēšanas rādītājus atbilstoši EQAVET un vienotajiem profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanas rādītājiem.